

NAŠ PRAZNIK

1. maj, borbeni dan solidarnosti delavcev vsega sveta, je danes še bolj živ kot kdajkoli prej. Še posebno ga svečano praznujemo v naši svobodni domovini, samoupravni socialistični družbi. Slovesno ga praznujemo tudi vsi Gradisovi delavci in naše družine.

92 let je minilo od časa, ko je prvega maja 1886 v Chicagu šlo na ulice nad 40.000 delavcev in je pod strelji policije bilo ubitih 6 delavcev, nad 50 je bilo ranjenih in pozneje je buržoazija obsodila na smrt še 5 delavskih voditeljev.

V spomin na te delavske žrtve so delavski voditelji na ustavnem kongresu II. internacionale leta 1889 enoglasno sklenili, da se ta dan praznuje kot delavski praznik delavcev vsega sveta. Tako je prvi maj postal borbeni dan delavcev, dan delavske solidarnosti, prikaz moči in volje, izraz razredne borbe in zavesti delavcev širom sveta.

Pri nas smo prvi maj prvič praznovali leta 1900 v zasavskih revirjih, Trstu, na Jesenicah, Ljubljani, Zagrebu, Puli, 1903. leta v Beogradu, 1906 v Bosni, 1909 v Makedoniji in vsako leto več v vseh delavskih središčih širom Jugoslavije.

Praznovanje prvega maja so bila vedno prisrčna, tovariška in delovna srečanja toda hkrati povezana z borbenim programom in zahtevami delavcev za ekonomske socialne in politične pravice. Bila pa so tudi dokaz razredne in ljudske moči delavskega razreda.

Posebnost praznovanja smo doživljali tudi v času NOB narodnoosvobodilne vojske in ljudske revolucije. Prvi maj so redno in svečano praznovali v vseh partizanskih enotah, na osvobojenem kot tudi na okupiranem ozemlju. Posebnost praznika je bila prav zaradi tega, ker so delavci v boju in krvi že uresničevali pred stoletjem že začeto in bojevano borbo za zmago in oblast diktature proletariata in zmago socialistične revolucije.

Po osvoboditvi je prvi maj, kot naš delavski praznik dobil kakovostno, nove značilnosti in pomen. S pesmijo smo gradili in obnavljali porušeno domovino, tekmovali, opravljali udarniška dela, da bi delavski praznik čim bolj svečano proslavili. Tako so se uspehi za uspehom vrstili vse do današnjega dne.

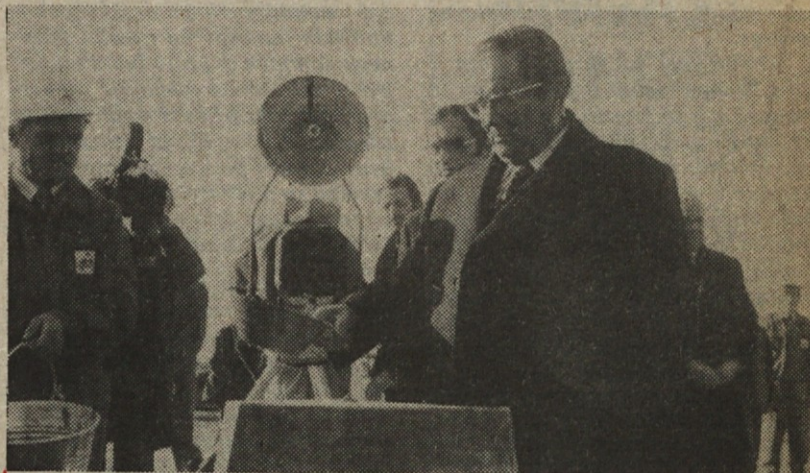
Prav v teh dneh smo v naši domovini v središču akcije za nadaljnjo razvijanje, uresničevanje in krepitev samoupravljanja v osnovnih celicah združenega dela. Še več: samoupravljanje kot temeljni družbeni odnos in priznana organizacija dela, se že krepi pri vsakem človeku, kot osnovni interes in motivacija in kot nepogrešljiv življenjski dejavnik, ki vodi našo družbo naprej.

Zato moramo s ponosom in korajžno poudariti, da je samoupravljanje naša največja pridobitev in ena od temeljnih prvin posebnosti uresničevanja marksizma v konkretnih, specifičnih jugoslovanskih razmerah kot nov dosežek marksistične znanosti.

Ne želimo biti orodje nikogar in si lastno pot v samoupravni socializem gradimo sami pod uspešnim vodstvom ZK in tov. Tita, ki letos praznuje 86. letnico svojega plodnega dela in življenja.

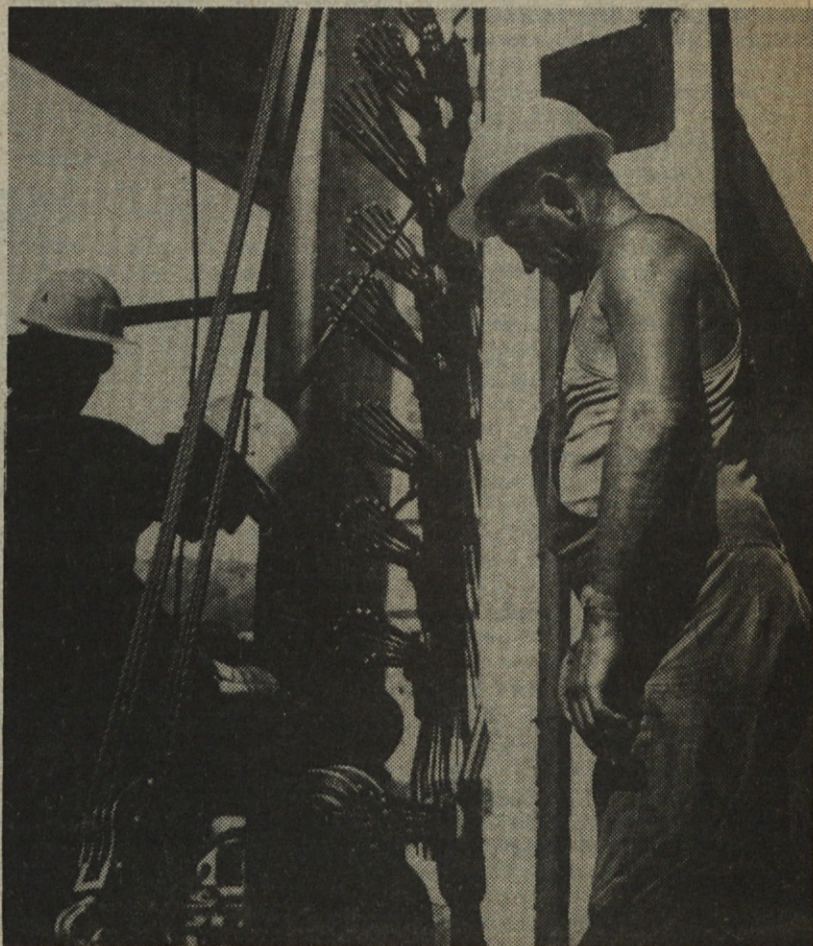
Nihče izmed nas pa ne sme biti pasivni opazovalec, temveč ustvarjalec in vesten delavec na svojem delovnem področju.

Tako bomo iz dneva v dan z intenzivnim delom nadaljevali, gradili in bogatili našo samoupravno družbo. S tem tudi uresničujemo kongresne dokumente ZK in sindikatov. Naši uspehi pa so najlepše darilo ob prazniku 1. maja.

Dragi naš tovariš Tito!

Mladina in vsi delavci Gradisa se pridružujejo čestitkam, ki Ti jih pošiljajo ob Tvojem 86. rojstnem dnevu delovni ljudje iz vse Jugoslavije z željo, da bi nas še dolgo vodil po poteh samoupravnega socializma.

VIII. kongres ZKS je za nami

V aprilu se je končal VIII. kongres Zveze komunistov Slovenije. Težko bi bilo prikazati delo v vseh treh dneh kongresa le z nekaj besedami, vendar bomo skušali opozoriti na nekatere najpomembnejše zaključke, ki nam za v bodoče pomenijo nove delovne naloge.

Na podlagi že sprejetih ocen v družbenopolitičnih organizacijah in skupščinah so izrazili zahtevo, da je treba delegatski sistem še bolj uveljavljati kot možnost za neposredno izražanje mnogoterosti samoupravnih interesov in kot demokratično obliko ter metodo njihovega usklajevanja, ter v tem okviru tudi razreševanje nasprotij in konfliktov, da le-ti ne bi preraščali v politični boj za privilegije mimo rezultatov dela in za monopoliziranje oblasti.

V središču vseh razprav o krepitvi samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in razvoju proizvodnih sil je bil položaj delavca v temeljni organizaciji združenega dela in krajevni skupnosti. Prav zato je pomembna v razpravah izražena odločnost, da bomo komunisti s svojo stalno in konkretno dejavnostjo med delavci zagotavljali še doslednejše uresničevanje ustavne vsebine TOZD. Porok za uspešno izvajanje te naloge — so poudarjali razpravljalci — je ugotovitev, da se delavci vse bolj zavedajo, da je TOZD toliko temeljna celica dela in gospodarjenja, kolikor delavci v njej obvladujejo preneseno in novo ustvarjeno vrednost, tj. osnovne pogoje ustvarjanja, pridobivanja in razporejanja dohodka. Na teh temeljih, so poudarili v razpravi, moramo komunisti v procesu samoupravnega odločanja v slehernem TOZD delavce z jasnimi in prepričljivimi stališči usmerjati k odločitvam, ki bodo vedno bolj temeljile na njihovem zavestnem spoznavanju, da stabilnost in boljša prihodnost dela in življenja nista odvisni zgolj od tekočega dela pri izvajanju določenih opravil in nalog, temveč predvsem od kvalitete upravljanja in gospodarjenja z vsemi družbenimi sredstvi.

Izražena je bila popolna soglasnost, da se mora delovanje komunistov pri razvoju samoupravnih družbenoekonomskih in političnih odnosov usmeriti predvsem na strateško pomembna vozlišča družbene reprodukcije. To so odnosi med proizvodno in poslovno povezanimi proizvodnimi organizacijami združenega dela, odnosi med organizacijami združenega dela, ki urejajo odnose na temelju svobodne menjave in odnosi med temeljnimi organizacijami ter delovnimi skupnostmi skupnih služb.

Razprava je opozorila na pojave

monopolizma, lokalnega zapiranja in skupinsko-lastninske miselnosti, ki zavirajo svobodno gibanje, kroženje in združevanje sredstev družbene reprodukcije. Tu so po mnenju delegatov vzroki počasnega uveljavljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na temelju skupnega dohodka in prihodka. Poudarjen je bil pomen nadaljnje samoupravne preobrazbe temeljnih bank in združene banke, hkrati pa izpostavljena potreba po uveljavljanju združevanja sredstev temeljnih organizacij združenega dela v okviru bank za konkretne razvojne programe.

Na ocenah, da smo dosegli komaj prve začetne premike, je bila izražena visoka idejna enotnost, da moramo komunisti temu vprašanju v prihodnje namenjati vso pozornost. Poudarjene so bile zlasti ocene, da je edino skozi sistem delitve OD mogoče v največji meri presegati družbenoekonomske osnove, na katerih se ohranjajo stari lastninski in proizvodni odnosi. To je edina pot, so poudarili delegati, da delavec postaja subjekt preobrazbe lastne zavesti, ki jo obremenjujejo še številne značilnosti meščenega položaja. Z ustvarjalnim in vedno širšim vključevanjem delavcev v sistem samoupravnega odločanja na vseh področjih družbenega dela in življenja moramo ustvarjati razmere, da bo delavec v svoji zavesti presegal razkorak med pravicami in obveznostmi, zlasti pa, da bo sposoben pri reševanju vsakodnevnih problemov dela in življenja svoj ekonomski in socialni položaj vedno bolj povezovati z dolgoročnimi interesi delavskega razreda.

Vsa struktura članstva je kritično opozorila, a nekatere osnovne organizacije ne posvečajo dovolj pozornosti sprejemanju novih članov v zvezo komunistov. V prihodnje je treba pri sprejemanju v zvezo komunistov več posvetiti pozornosti družbenopolitični angažiranosti vsakega posameznika, pri mladih pa še posebno njihovi dejavnosti v zvezi socialistične mladine in družbenih organizacij in društvih, ki vključujejo mladino. Poudarjeno je bilo, da je potrebno zaostriiti odgovornost zlasti mladih komunistov do dela med mladino in še posebej v organizaciji zveze socialistične mladine.

Posebno pozornost je razprava posvetila uveljavljanju socialistične idejnosti v vzgoji ter marksistični teoriji in kritiki v kulturi, umetnosti in znanosti pa tudi množičnem družbenopolitičnem izobraževanju kot pomembnim vidikom in potem uveljavljanja delavskega razreda v svojstvu nadaljevalca najvrednejših tradicij naše kulturne in miselne dediščine.

VIII. kongres ZKS

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije se vam v imenu VIII. kongresa ZKS zahvaljuje za pozdrave oziroma čestitke, ki ste jih poslali kongresu.

Vaše sporočilo smo sprejeli kot spodbudo za delo kongresa. Vsem, ki smo prevzeli nove dolžnosti, pa pomeni tudi obveznost, da se odločno borujemo za uresničitev stališč in sklepov osmega kongresa.

Tovariški pozdrav!

France Popit

Predsednik centralnega komiteja ZKS
France Popit

Ljubljana, aprila 1978

Uveljavitev izobraževanja z delom in iz dela bo nedvomno prispevala tudi k spreminjanju družbenoekonomskega položaja delavcev v proizvodnji, k hitrejšemu preseganju ostankov meščanskih kriterijev vrednotenja dela v kvalificiranega delavca in tako tudi k zmanjševanju njegove selitve v administracijo. S spreminjanjem njegovega položaja v

izobraževanju in delu to delo ne bo več staro fizično delo, saj se bo v proizvodno delo vse bolj in bolj vračala odtujena duhovna komponenta. Zahtevnost proizvodnega dela že danes na mnogih mestih terja visoko izobraženega delavca in pot do njega vodi prek izobraževanja iz dela, saj šolski sistem ne more obstajati zunaj sistema družbenega dela.

Za jutranjo meglo se svetli

Toda — ni hvaliti dneva pred večerom

Letos smo pričakovali rezultate poslovanja v prvih treh mesecih na eni strani zaskrbljeno zastran zime, ki nam je — sicer krajši čas — onemogočila kolikor-toliko normalno delo in pa zaradi povišanja osnovnih osebnih dohodkov, ki jih je treba, osebne dohodke v celoti namreč, pokriti s primernim dohodkom. Na drugi strani pa vemo, da smo z redkimi izjemami polno angažirani; saj smo v zadnjih treh letih imeli v začetku aprila 85 % prevzetih del, medtem ko imamo letos zasedeno že 100 % naših planiranih zmogljivosti. Poleg tega so rezultati v prvem tromesečju v mnogočem odvisni od zaključnega računa iz preteklega leta — obračunovalci oziroma računovodje to dobro vedo!

Pri takem številu vplivov na prve rezultate ni nič nenavadnega, če v začetku leta celo vodstveni kader TOZD ni povsem gotov ali bo rezultat bolj ali manj uspešen. Skoraj ničesar pa ni moč reči za Gradis kot celoto. In prav to vrzel naj bi izpolnil pričujoči tekst.

Nevšečnost novega obračuna

Še ena nemajhna novost je bila vpeljana letos. Ko smo začeli obračunavati celotni prihodek in dohodek v skladu z določili dveh zelo pomembnih zakonov (Zakon o združenem delu, Zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka), smo prešli hkrati tudi na obračunski mesec, ki je enak koledarskemu mesecu. Prej se je končal obračunski mesec vsakega 15. v mesecu, sedaj pa zadnjega dne v mesecu. Vsak delavec to

ve in občuti tudi tako, da dobi osebne dohodke sredi meseca in ne več na koncu meseca.

V prikazovanju rezultatov pa gre poleg koristi tega prehoda (12 obračunov namesto 13, vzporejanje podatkov z drugimi) tudi za nevšečnost. Letos na primer primerjamo rezultate iz treh mesecev in pol. Obenem pa so nam dosegljivi rezultati nekaj dni pozneje. Tako sedaj (pri pisanju tega teksta ob koncu aprila) še niso na voljo vsi podatki za obdobje januar-marec.

Osnovni podatki

Vrednost proizvodnje se je povečala za približno 20 %. Če odračunamo pol meseca daljšo dobo in vpliv cen, realen porast obsega del celo nižji kot lani.

Obračunali smo okoli 850 mio din (samo TOZD 800 mio din). Po gospodarskem načrtu za letos bi morale TOZD v prvem tromesečju obračunati 800 mio din, to je toliko kot so dejansko obračunale.

Dohodek Gradisa znaša 273 mio din, lani pa je znašal 210 mio din, povečanje znaša 30 %. Dohodek TOZD znaša 260 mio din. Po planu bi moral znašati 269 mio din. Vidimo, da smo planirani znesek skoraj dosegli.

Izplačani osebni dohodek znaša 148 mio din (v TOZD 138,5 mio din) in je v primerjavi z lani izplačanim OD — 113 mio din — za 31 % višji. Po planih TOZD naj bi znašali

OD 137,2 mio din, to je nekaj manj kot so bili izplačani.

Poprečni osebni dohodek v Gradisu je znašal 4.937 din, leto dni poprej pa 4.290 din. Povišanje znaša 15,1 %. Pri povišanju življenjskih stroškov za 13,6 % so se realni OD povišali za 1,3 %. Podrobnejši podatki — zlasti po TOZD — se zelo razlikujejo. Na voljo vsem delavcem so v posebni analizi, ki jo dobijo vsi organizatorji dela.

Zaradi višjega porasta OD kot dohodka smo v Gradisu prekoračili dovoljene OD za 6,5 mio din, po internih merilih pa za 10,5 mio din. Določilo resolucije je prekršilo 12 TOZD, interno merilo pa 9 TOZD — torej nič kaj ohrabrujoče, niti po številkah niti po našem ravnanju.

Še nekatere značilnosti

Obseg dela merimo tudi z urami. Realiziranih ur smo obračunali lani do 15. marca 3208, letos do konca marca pa 3829 tisoč, to je 19,4 % več — kar je manj kot znaša polmesečno povečanje obračunske dobe.

Pogojne ure so se povečale za 24,6 %, to je več kot ure, zlasti na račun povišanja poprečnega kvalifikacijskega količnika od 1,87 na 1,95 — za kar ima »zasluge« predvsem (pre)bogato razvrščanje po tako imenovani PMS metodi.

Zaradi težav v enostavni in razširjeni reprodukciji pogledimo še gibanje amortizacije, kjer zaradi obračuna po dvanajstinah ni razlik spričo novega obračunavanja.

Obdobje	minimalna	pospešena	skupna
I. do III. 1977	16.378	9.505	25.883
I. do III. 1978	20.662	4.917	25.579
indeks	126	52	99

Nižja amortizacija zlasti na račun pospešene amortizacije (obračun SPO), ne koristi nikomur; zato bomo morali v prihodnje mnogo bolj pretehtati naše odločitve o amortizaciji, tako o stopnjah kot o samem obračunu in koriščenju tako kvalitetnih sredstev kot so amortizacijska.

S. U.

Ali se res krhajo vezi?

ANGAŽIRANOST OBRATOV

Naše temeljne organizacije, ki jih imenujemo OBRATI, so bile kot enote Gradisa v svoji prvotni organizaciji s svojo dejavnostjo dopolnili k osnovni — gradbeni dejavnosti v Gradisu. Kasneje so obrati širili svojo dejavnost tudi za potrebe gospodarstva zunaj Gradisa. Znotraj podjetja smo se v zadnjih letih dogovorili in zapisali v akcijski program stabilizacije, da se mora obseg tistih del v obratih, ki je namenjen kot dopolnilna dejavnost gradbenih enot — večati in nikakor ne manjšati. Razlogov je več, med najpomembnejše pa šteje zlasti finančno stanje in seve krepitev notranjih vezi.

Poglejmo nekaj podatkov, da bi ugotovili, če uresničujemo določila stabilizacijskega programa.

V letu 1975 je znašal delež obratov v vrednosti proizvodnje gradbenih enot 15,4 % v letu 1976 14,7 %, lani pa 14,2 %. Delež torej pada, namesto da bi rasel. En odstotek predstavlja ne tako majhne tri milijarde starih dinarjev!

V zadnjih treh letih so poprečno koristili storitve obratov v meri s TOZD Jesenice 18 %, Koper 17 % in Ljubljana okolica 17 %, najmanj pa TOZD Celje 12 %, Maribor 11 % in Nizke gradnje 11 %, če izvajamo TOZD Gradnje s 5 %.

Če pogledamo katere TOZD Obrati so delili v zadnjih letih za TOZD Gradbene enote, potem je slika zelo pestra in pogojena z značajem (ali vedno?) dejavnosti obrata. Obraten podatek, to je delež del, obračunan zunaj Gradisa je bil takle

SPO	5 %
Železokrivnica	10 %
KO Maribor	53 %
KO Ljubljana	61 %
OGP Ljubljana	61 %
LJO Šk. Loka	81 %
Poprečje obratov	43 %
Biro Ljubljana	44 %
Biro Maribor	47 %

Še v letu 1976 je bilo zunanjim koristnikom obračunano 40 % obsega del obratov, lani pa še 46 %! Leto 1976 so obračunali obrat gradbenim enotam za 395 mio din del, lani pa le 386 mio din nominalno, kar pomeni realno za 13 % manj. To ni v skladu niti z našimi dogovori niti željami. Zakaj tedaj tako? Ali se rahljajo vezi znotraj Gradisa?

Ing. Vukasin Ačanski kaže mesto, kjer bomo delali most čez reko Tigris v Iraku

Dobri življenjski pogoji — večji delovni rezultati

V razpravi je Samoupravni sporazum o minimalnih standardih pri urejanju stanovanjskih domov, provizorijev, delavskih naselij, prehrane in kulturnih razmer za gradbene delavce. Ta sporazum sprejemamo z namenom, da bi gradbenim delavcem ki večji del svojega aktivnega življenja preživijo na gradbiščih in začasnih stanovanjih v delavskih naseljih, zagotovili dostojen stanovanjski standard, zadovoljivo prehrano in kulturne razmere, kar je osnovni pogoj zdravja in produktivnosti dela in zagotovitve enakopravnosti delavcev v združenem delu.

Upoštevač dejstvo, da večina gradbenih delavcev, največji del svojega prostega časa preživi v provizornih stanovanjskih prostorih v delavskih naseljih in se hrani v provizornih delavskih restavracijah, sprejemajo odgovornost, da bodo pri organizaciji delavskih naselij, provizorijev, stanovanjskih domov, delavskih restavracij in prehrane vedno upoštevali standarde iz tega sporazuma. TOZD se obvezuje, da bodo posebno pozornost posvečale nastanitvi in prehrani gradbenih delavcev, ki jih razporejajo na delovna mesta na gradbiščih v tujini tako, da bodo upoštevale zakonske in druge veljavne predpise, ki se nanašajo na ta vprašanja v državah, kjer prevzemajo gradbeno in druga dela, najmanj pa minimalne standarde, ki so predvideni po tem sporazumu.

Ko delovne organizacije v grad-

beništvu in industriji gradbenega materiala sprejemajo ta sporazum, računajo s tem, da bo družbena skupnost s svojimi delegatskimi organi ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij, posebno sindikata gradbenih delavcev, vsestransko pomagala pri njegovem uresničevanju.

Delavski stanovanjski domovi (samski domovi) so domovi z višjo stopnjo stanovanjske kulture, grajeni v kulturnih središčih. S tem je omogočeno, da se tudi tisti delavci, ki stalno stanujejo v teh domovih, vključujejo v družbeno življenje njihove okolice.

Trajnejši stanovanjski provizoriji so tisti stanovanjski objekti, ki jih delovne organizacije gradijo na večjih ali manjših gradbiščih, kjer gradnja traja daljši čas. Gradnja stanovanjskih provizorijev je opravičljiva samo takrat, kadar iz ekonomskih in drugih razlogov ni mogoče prevažati delavcev na gradbišče iz stalnih delavskih naselij oziroma stanovanjskih domov. V industriji gradbenega materiala gradnja takšnih stanovanjskih provizorijev ni opravičljiva. V naselju, ki je grajeno za več let, mora biti organizirana prehrana in zagotovljeni higienski in kulturni pogoji stanovanja. V ta namen morajo biti v naselju restavracija s kuhinjo in vsemi pritliklinami. Razen tega so v naselju še klubski prostori, športni objekti, kopalnica, ambulanta in druge naprave, ki služijo kulturnemu življenju, rekreaciji in zdravju zaposlenih delavcev. V

Včasih smo tudi v Gradisu malo boljše skrbeli za kulturno življenje poleg rednega dela, danes pa smo na to plat kar malo pozabili

splošnem velja načelo, da stanovanjski tandard v provizornih stanovanjih ne sme bistveno odstopati od standarda v stalnih stanovanjskih domovih.

Vsaka delovna organizacija, ki naseljuje delavce v delavskih domovih ali provizorijih na gradbiščih, je dolžna organizirati celodnevno prehrano za vse delavce, ki se ne hranijo pri svojih družinah oziroma ne skrbijo sami za svojo prehrano. Hrana, ki se pripravlja in streže v delavskih restavracijah ali dovaža na gradbišče, mora biti brezpogojno ustrezna vsem higienskimi in sanitarnim zahtevam, ki veljajo za javne obrate družbene prehrane. Organizatorji prehrane morajo v vsakem primeru skrbeti, da bo dnevna kalorična vrednost hrane gradbenih delavcev najmanj 4.000 kalorij.

Podpisnice sporazuma soglašajo, da ne bodo zaposlovale novih delavcev, dokler ne bodo izpolnile vseh določil tega sporazuma. Poleg tega sporazuma je prav sedaj v razpravi tudi predlog medrepubliškega družbenega dogovora o minimalnih standardih življenjskih in delovnih pogojev gradbenih delavcev. V posameznih določilih se sicer bistveno z našim sporazumom ne razhaja, vendar je dogovor širši, zato je prav, da omenimo nekaj določil tudi iz tega dogovora.

Poleg že omenjenih določil v zvezi z nastanitvijo delavcev dogovor govori tudi o organiziranju službe za varstvo pri delu in ukrepih za zdravstveno varstvo delavca. Tako omenja, da si bo delovna organizacija prizadevala, da na gradbiščih, kjer je zaposlenih več kot 200 delavcev, or-

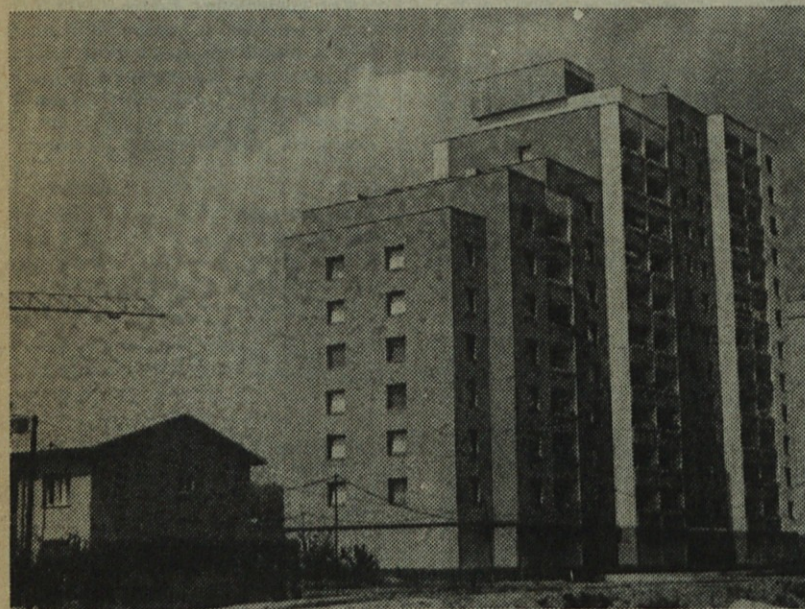
ganizira najmanj trikrat tedensko obisk zdravnika. Tam, kjer ima delovna organizacija več kot 500 delavcev, si bo prizadevala, da organizira stalnega lastnega zdravnika in zobozdravstveno zaščito.

Pri poglavju o socialnem varstvu dogovor govori o tem, da si bo delovna organizacija prizadevala, da bo bolnim, starim in onemoglim delavcem, kot tudi delovnim invalidom, katerim je zmanjšana delovna sposobnost, delavcem v času prekalifikacije ali tistim, ki zaradi manjše zaposlenosti ne ustvarjajo normalne delovne učinke, nadoknadila razliko med ustvarjenim osebnim dohodkom in onim, ki bi ga ustvaril delavec, če bi delal z normalnim delovnim učinkom.

V posebnem poglavju govori dogovor tudi o izobraževanju, kulturi in telesni vzgoji. Tako si bo delovna organizacija, podpisnica tega dogovora, prizadevala, da na vseh gradbiščih, posebno pa še na tistih oddaljenejših, opremi knjižnico, v kateri bo poljudna marksistična in strokovna literatura. Na vsakega delavca naj pride vsaj ena knjiga.

V dogovoru je tudi poseben člen, ki govori o prevozi delavcev v kraj svojega stalnega bivališča — torej o obiskih družin. Število takih prevozov je odvisno od gospodarskega stanja delovne organizacije.

Seveda je v sporazumu in dogovoru še veliko drugih zadev, ki jih njeni členi točno opredeljujejo. Prav bi bilo, da bi v vsaki osnovni organizaciji sindikata dobro pregledali osnutke le-teh, saj bo končno sindikat kasneje odgovoren, če se določila ne bodo izpolnjevala.

Gradimo vedno nova in nova stanovanja, kljub temu pa še veliko delavcev stanuje v neprimernih bivališčih

Izobraževanje v gradbeništvu

V lanskem letu smo vas na kratko že obvestili o tem, da imamo v slovenskem gradbeništvu posebno izobraževalno skupnost. Ker smo dolžni, da vas sproti obveščamo o nje-

nem delu, saj končno vsi skupaj tudi združujemo sredstva za njeno dejavnost, vam danes predstavljamo program vzgojno izobraževalne dejavnosti za leto 1978:

10 sledečih šol bo v letu 1978 usposobilo:

Šola	Predvideno št. diplomantov
Visoka tehnična šola za gradbeništvo v Mariboru	60
FAGG-VTO arhitektura Ljubljana	90
FAGG-VTO gradbeništvo in geodezija Ljubljana	115
Gradbene tehniške šole — v Ljubljani	247
Gradbene tehniške šole — v Mariboru	102
Gradbene tehniške šole — v Celju	80
Gradbene poklicne šole — v Ljubljani	890
Gradbene poklicne šole — v Mariboru	363
Gradbene poklicne šole — v Ajdovščini	128
Gradbene poklicne šole — v Murski Soboti	15
Skupaj:	2090

V domovih učencev bo vzgajano v 75 vzgojnih skupinah 2800 učencev, vse zgoraj naštetje šole pa bo obiskovalo 7970 učencev.

Izvajalci bodo v tekočem letu usposabljali »ob delu« za poklice tudi sledeče število zaposlenih kandidatov:

	Vseh skupaj	Predvideno diplomantov
Višje in visoke gradbene šole (vključena tudi III. stopnja)	608	38
Gradbene tehniške in delovodske šole	517	153
Gradbene poklicne šole	85	40
Skupaj	1210	231

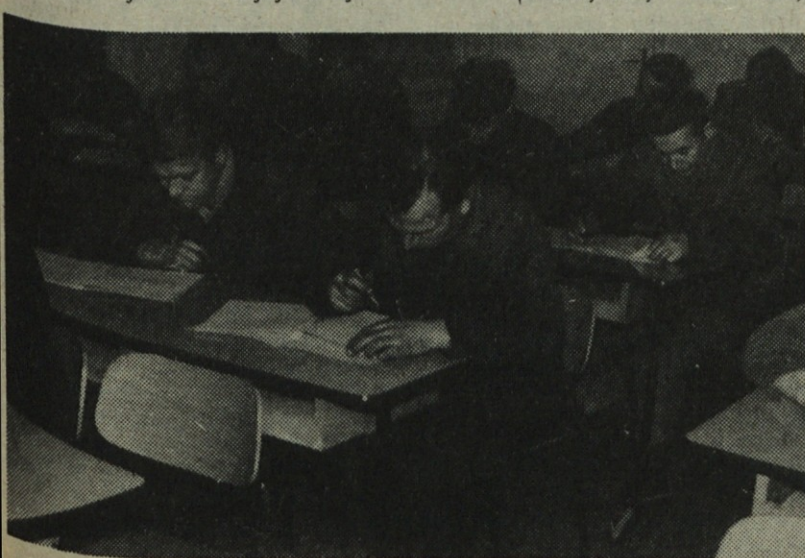
Druge naloge, vezane na usposabljanje za poklice:

— Na osnovi dolgoročnega plana kadrov bodo izdelali dolgoročni plan izobraževanja vseh profilov poklicev, ki jih izobražujejo izvajal-

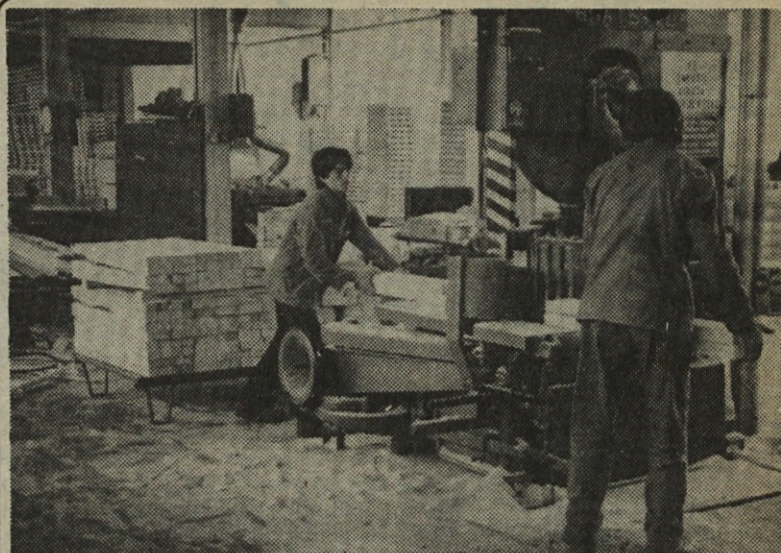
ci. Upoštevali bodo tudi potrebe drugih gospodarskih dejavnosti.

— Pripravili bodo dokončni predlog prehoda v usmerjeno izobraževanje na vseh programskih nivojih.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Izobraževanje v Gradisu je ena izmed oblik boja za zvečanje produktivnosti

Danes imamo v naši delovni organizaciji več kot 600 učencev

Po sklepu upravnega odbora
Centra za izobraževanje

RAZPISUJEMO

za šolsko leto 1978-79 naslednje število štipendij in učnih mest:

a) Gradbena fakulteta	7 štipendij
Ekonomska fakulteta	2 štipendiji
Visoka komercialna šola	2 štipendiji
Ekonomska srednja šola	10 štipendij
Upravno administrativna šola	5 štipendij
Srednja tehniška šola — gradb.	10 štipendij
Gradbena delovodska šola	12 štipendij
b) in učna mesta za poklic	
zidar	30 učencev
tesar	50 učencev
železokrivce	20 učencev
strojnik	20 učencev
cementninar	15 učencev
mizar	10 učencev
žagar	5 učencev
elektromehanik	5 učencev
strojni ključavničar	15 učencev

pod a) Kandidati naj pošljejo svoje vloge na naslov: GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska cesta 134 a — center za izobraževanje. K prošnji na obrazcu 1,65 (DZS) je potrebno predložiti:

— overovljen prepis ali fotokopijo zadnjega šolskega spričevala ali potrdilo o opravljenih izpitih in vajah ter frekventacijsko potrdilo (za študente). Podatkov o OD staršev na obrazcu 1,65 se naj nanašajo na kalendarso leto 1977

— potrdilo o premoženjskem stanju in število družinskih članov

— izjavo kandidata, da ne prejema štipendije pri drugem štipenditorju oziroma, da nima obveznosti iz naslova štipendije ali učnega razmerja.

Prednost pri podelitvi štipendij bodo imeli kandidati, ki imajo boljši učni uspeh in so v slabšem materialnem položaju, in otroci delavcev GIP GRADISA.

Višina kadrovske štipendije ter pravice in obveznosti štipendista in štipenditorja so usklajene z določili samoupravnega sporazuma o štipendiranju in nagrajevanju učencev in štipendistov.

pod b) Učenec mora za sprejem v uk predložiti naslednje dokumente:

— zadnje šolsko spričevalo,

— prošnjo za sprejem v uk

— zdravniško spričevalo

— rojstni list

— potrdilo o osebnih dohodkih staršev, če so zaposleni

— potrdilo o premoženjskem stanju.

Učenci se sprejemajo praviloma od 1. julija do 31. julija.

Sklepi občnega zbora konference OOS

1.

Konferenca sprejema poročilo predsednika o delovanju konference v preteklem mandatnem obdobju. Poročilo služi kot programska osnova za nadaljnje delo konference in njenih organov.

2.

Konferenca ponovno poudarja pereče vprašanje izgradnje samskih domov. V tem letu bo konferenca pristopila h konkretnemu izvajanju že sprejetih sklepov ter o tej problematiki organizirala konkretne razgovore z najodgovornejšimi v TOZD. V sklopu tega bomo govorili tudi o poenotenih cenah nastanitve in prehrane.

3.

Konferenca ugotavlja, da smo tako v sindikatu kot odgovorni v TOZD premalo aktivni in ne učinkoviti pri izgradnji samskih domov. Rok do katerega morajo biti vsi delavci izseljeni iz neustreznih bivalnih prostorov smo si zavestno podaljšali do konca 1979. Konferenca poziva vse TOZD, ki nimajo urejenih vprašanj nastanitve, da se vključujejo v ustrezne programe izgradnje samskih domov po bazenskih območjih. Komisija za standard in ustrezna služba bosta stalno delovali za uresničitev te naloge.

4.

Komisija za standard zaposlenih in varstvo pri delu bo skupaj z gospodarsko-finančno službo, kadrovsko-socialno službo in predstavniki gospodarskofinančnih služb v TOZD pripravila do konca aprila 1978 predlog za poenotenje cen prehrane in nastanitve za delavce Gradisa.

5.

Iz poročila in razprave na občnem zboru izhaja, da bo nadaljnja aktivnost konference morala biti močno usmerjena predvsem k razvijanju sistema delitve sredstev za osebne dohodke ter utrjevanju medsebojnih razmerij glede odnosov v zvezi z dohodkom, predvsem v zvezi s sredstvi za skupne naložbe. Na skupnem sestanku naj se sestane komisija konference za izvajanje nagrajevanja po delu ter delovna skupina za usklajevanje sistema nagrajevanja po delu ter pripraviti program nadaljnega uresničevanja ZZD na področju delitve sredstev za osebne dohodke s praktičnimi rešitvami za uresničevanje pravilnikov.

6.

Čimprej je potrebno začeti postopek za dopolnjevanje samoupravnih aktov v zvezi s samoupravnim sporazumom v gradbeništvu bomo morali še razpravljati, če pride sprememba in dopolnjen v razpravo, čeprav ga je več kot polovica TOZD sprejela oz. soglašala s prvotnim predlogom, ki je bil že v razpravi.

7.

Konferenca ponovno ugotavlja, da je izvajanje akcijskih programov stabilizacije (APST) ena od osrednjih nalog sindikata. Konferenca poziva vse subjektivne dejavnike in odgovorne delavce, ki so tudi po službeni dolžnosti dolžni skrbeti za aktivnost na tem področju in so za to odgovorni pred kolektivom in družbo, da bodo v TOZD izvedene ustrezne razprave o izvajanju programov stabilizacije na osnovi bilančnih podatkov. Predsedstvo konference bo dalo pobudo za ustrezno dopolnitev programov stabilizacije in v ta namen sklicalo skupni sestanek s komisijo za izvajanje APST ter predstavniki TOZD (predsedniki komisij za izvajanje APST).

8.

Konferenca mora še več pozornosti posvečati sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Okrepiti bomo morali delovanje mladinskih organizacij, predvsem njihovih vodstev. Predsednik in sekretar konference sta dolžna dati pobudo za sklicevanje skupnih sestankov družbenopolitičnih organizacij ob vseh najpomembnejših akcijah.

9.

Konferenca ugotavlja premajhno aktivnost organov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Predsedstvo konference bo sklicalo skupno sejo z odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter storilo vse, da se pospeši aktivnost na tem področju. Posebno je potrebno pospešiti delo komisij v TOZD.

10.

Konferenca ponovno poudarja, da moramo v sindikatu nadaljevati aktivnost pri omejevanju nadurnega dela ter takšno delo uskladiti z določbami zakona o delovnih razmerjih. Ker je čest razlog za delo v nadurah neredni roki, mora sindikat sodelovati pri sprejemanju rokov in se zavzemati, da bodo ti v okvirjih, ki so običajni za določene gradnje. Izvršni odbori osnovnih organizacij morajo tekoče spremljati izvajanje zakonskih določil, ki se nanašajo na nadurno delo.

11.

Z izkoriščanjem kapacitet v naših počitniških domovih ne moremo biti zadovoljni. Z ozirom na situacijo, ki je v Ankaranu in Poreču, je potrebno zagotoviti nove kapacitete. Konferenca ugotavlja, da akcija izgradnje počitniškega doma v Biogradu na moru prepočasi napreduje. Zato poziva komisijo konference za standard zaposlenih in odbor za standard in rekreacijo, da ukrenejše vse potrebno v smislu sklepov DSP o tem vprašanju. Konferenca poudarja, da morajo izvršni odbori posve-

čati posebno pozornost delavcem z najnižjimi osebnimi dohodki in bolnim, da bodo predvsem ti koristili dopust oz. odšli na okrevanje, po potrebi tudi brezplačno.

12.

Konferenca ugotavlja, da je informiranje resnična nujnost in ne le zakonska obveznost. Informativna služba Gradisa je prešibka, da bi lahko tekoče obdelala in delovnim ljudem posredovala potrebne podatke in obvestila. Sredstva obveščanja, ki jih imamo na razpolago so le del sistema obveščanja, ki pa neredno izhajajo. Kvalitetno samoupravno obveščanje je možno le ob pravočasni, primerno pripravljene in objektivni informaciji. Zato konferenca priporoča, da se raziskava narejana na FSPN koristi pri pripravi celovitega sistema informiranja v GIP Gradis, kar pa je tudi že bilo pred časom sklenjeno in dogovorjeno.

13.

Konferenca se bo zavzela za ustrezno izobraževanje športnih referentov v TOZD na posebnih tečajih za organizatorje rekreacije, ki jih organizirajo občinski sveti ZSS. Na ta način bi športni referenti lahko bolje sodelovali s profesionalnim organizatorjem športne rekreacije pri izvajanju programa športne dejavnosti.

(Nadaljevanje s 5. strani)

vojih ter vsopredno pripravljali vse druge pogoje za izvedbo prehoda.

— Novelirali bodo nomenklature poklicev in izdelali vse manjkajoče profile poklicev, ki bodo tvorili osnovo za postavitev učnih načrtov.

— Razvijali sprejete mreže centrov usmerjenega izobraževanja, tako v ustreznem programskem dopolnjevanju kot v pogledu razvijanja materialnih osnov.

— Nadaljevali bodo z akcijo optimalnega koriščenja obstoječih šolskih kapacitet v Ljubljani (učilnic, delavnic, telovadnic in drugih prostorov) in ustvarili pogoje za skupen gradbeni šolski center.

— Nadaljevali bodo z nalogami v smeri realizacije srednjeročnega investicijskega programa izboljšanja materialnih pogojev izvajalcev.

— Ustvarjali bodo pogoje za samoupravno in družbeno usmerjanje in vodenje vzgojno-izobraževalne dejavnosti v DOMOVH učencev. Pri tem bo zajeta celotna populacija učencev.

— Zvezni inštruktorski center, ki kot izvajalec — podpisnik sporazuma za enkrat ne izobražuje verificiranih poklicev (oblike neverifici-

14.

Konferenca sprejema poročilo nadzornega odbora in njegov predlog, da se podelijo denarne nagrade predsedniku konference 2.500 din neto, podpredsedniku in blagajniku pa 2.000 din neto za prizadevno in požrtvovalno delo v konferenci OOS.

15.

Konferenca zadolžuje nadzorni odbor, da se čimprej sestane in pripravi pismena navodila vsem osnovnim organizacijam v zvezi s spremembami v finančnem poslovanju.

16.

Konferenca odobri stroške za: — prispevek k stroškom organizacije zimskih ŠIG v Kranjski gori v znesku 6.382 din

— za udeležbo na 7. slovenskem veleslalomu v Švici za 3 udeležence v skupnem znesku 4.740 din

Srečanja na 7. slovenskem veleslalomu v Švici se udeležijo Zalete Tone, Starovasnik Marjan, Jeršan Jernej.

17.

Konferenca imenuje za podpisnika za podpisovanje računov Raušl Janeza in Jeršan Jerneja.

18.

Predsedstvo konference mora urediti vse potrebno za zagotovitev finančnih sredstev za kritje stroškov zimskih športnih iger Gradisa in udeležbe na predtekmovanjih in finalnem delu letnih ŠIG Slovenije. Prav tako je potrebno predvideti in zagotoviti sredstva za organizatorje letnih športnih iger Gradisa.

Predsednik konference OOS: JANEZ RAUŠL, l.r.

ranega usposabljanja niso financirane po skupnosti) bo usposobil za opravljanje raznih del v gradbeništvu in sorodnih dejavnostih v tečajnih oblikah sledeče število zaposlenih delavcev (usposabljanje iz dela in ob delu):

— inštruktorjev praktičnega dela — 30

— upravljalcev razne gradbene mehanizacije — 900

— gradbenih poklicev — 640

— montažerskih poklicev — 100

Od tega predvidoma 60 % za delovne organizacije v republiki Sloveniji.

— V mejah možnosti bodo komisije nadaljevale aktivnosti na področju pridobivanja učbenikov in skript, razvijanja izobraževanja za varno delo, razvijanja služb in centrov za izobraževanje pri delovnih organizacijah. Poseben poudarek je pri tem dati verifikaciji centrov, ki bodo pomagali skupaj s šolami realizirati bodoče programske naloge usmerjenega izobraževanja.

— Izvedena bo akcija samoupravnega sporazumevanja za zagotovitev kontinuiranega pritoka sredstev za realizacijo srednjeročnega investicijskega programa izgradnje šol.

Sindikat treba da preduzima akcije radi smanjenja privremenog rada

Predsedništvo Veća Saveza sindikata Jugoslavije raspravljalo je 7. marta o sve rasprostranjenijoj pojavi korišćenja prekovremenog i dopunskog rada u privredi i vanprivrednim delatnostima, što u celini prouzrokuje neželjeni društvene i ekonomske posledice.

Ukazano je na podatak da u celoj zemlji najmanje 10 odsto zaposlenih radi prekovremeno, a u prošloj godini je po ovom osnovu isplaćeno oko 4,5 milijardi dinara. S druge strane, dopunskim radom bavi se oko pet odsto zaposlenih, ali se za taj rad izdaju neuporedivo veća sredstva. U prošloj godini je isplaćeno preko 12 milijardi dinara.

Prekovremeni rad se najviše primenjuje u radnim organizacijama industrije i rudarstva, zatim saobraćaja i veza, pa u komunalnim delatnostima i gradjevinarstvu, a u vanprivrednim delatnostima, najviše se koristi u obrazovanju, kulturi, zdravstvu i socijalnoj zaštiti.

Regionalno posmatrano, prekovremeni rad je najrasprostranjeniji u razvijenim republikama i područjima, gde se inače oseća i najveći nedostatak odgovarajućih stručnih kadrova.

Karakterističan je i inače predimenzioniran dopunski rad izvan osnovnih organizacija udruženog rada. Unutar socijalističkog sektora, recimo, rasprostranjena je pojava da se razni poslovi poveravaju radnicima koji nisu zaposleni u OOUR koje poslove poveravaju radnicima (stručnjacima) sa strane. Po ovom osnovu u 1977. godini isplaćeno je preko 12 milijardi dinara što je, u stvari, četiri odsto mase isplaćenih

ličnih dohodaka u celoj zemlji.

Predsedništvo Veća SSJ analizirajući i razne druge uzroke i posledice prekomernog korišćenja prekovremenog rada, smatra da bi akcija sindikalnih organizacija na smanjenju i ublažavanju ove pojave, trebalo da se odvija na stavovima da **na poslovima na kojima je priznat beneficiani staž, ne bi trebalo da se koristi i prekovremeni rad.** Nastojanja sindikalnih organizacija trebalo bi da se kreću u pravcu **ostvarivanja skraćivanja radnog vremena na poslovima sa otežanim uslovima rada**, umesto da se šire zahtevi za priznavanjem beneficiranog staža.

Mogućnost za smanjivanje prekovremenog i produžnog rada **treba tražiti i u boljoj organizaciji rada i preraspodeli radnog vremena.** Primera radi, u organizacijama gde su uvedene nove radne smene, praktično je i ukinuta potreba za prekovremenim radom koji je dotle bio masovno korišćen.

Prevelik prekovremeni rad otežava rešavanje problema zapošljavanja novih, stručnih kadrova, pa i odgovarajuće zaposlenosti već zaposlenih radnika u određenoj OOUR. Ponegde je naročito izražen problem rešavanja zaposlenosti invalida rada kojima puno radno vreme od osam časova očigledno ne odgovara. U nekim radnim organizacijama problem zaposlenosti invalida rada su uspešno rešili na taj način što su za invalide uveli dve skraćene smene od po četiri sata uz ista lična primanja.

Predsedništvo, međutim, ukazuje

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ova slika prikazuje, da u Iraku, gde ćemo uskoro početi sa radovima, nije samo pustoš nego i guste šume razkošnog cvijeća i drveća

Izkoristite sve rezerve

Pre nego što se pruži ruka prema društvu, treba pomnije pogledati unutar sopstvene kuće. Za mnoge probleme, naime ključ treba tražiti u svom domu, jer svuda, i u najbolje organizovanoj organizaciji, postoje rezerve koje se mogu i moraju bolje iskoristiti.

Ovo je, najkraće, poruka sa savetovanja o produktivnosti, koje je nedavno, u organizaciji Privredne komore Jugoslavije i privrednih komora republike i pokrajina, održano u Portorožu. Za razliku od mnogih drugih savetovanja, na ovom skupu nije bilo mnogo kritika. Naprotiv — iznošeni su konkretni primeri iz radnih organizacija koji su pokazivali i dokazivali već poznatu činjenicu da se sa relativno malo napora i malo ulaganja može bolje raditi i bolje živeti. Ovi primeri su, ujedno, bili i svojevrsna kritika onima koji čekaju neku čarobnu formulu da bi »prenuli« svoje proizvodne trake.

Produktivnost rada u Jugoslaviji je već godinama za dva do tri puta niža nego u razvijenim zapadnim zemljama. Poslednjih godina efikasnost poslovanja postala je zabrinjavajuća, iako su prošle godine proizvedene trake nešto »živnule«. Međutim, treba još dosta učiniti da se produktivnost podigne na zadovoljavajući nivo.

Primeri povećanja produktivnosti izneti na savetovanju pokazali su da produktivnost najmanje zavisi od fizičkog napora radnika za mašinom. Postoje mnogi činioci, ponekad čak ne mnogo vidljivi, od kojih zavisi efikasnost rada. Organizacija rada, raspored kadrova, stimulacija stvaralištva, očuvanje zdravstvenih i radnih sposobnosti — sve su to faktori koji su direktno vezani za produktivnost. Mnoge radne organizacije, međutim, o njima još ne vodi dovoljno računa.

Ma kako to kontradiktorno izgledalo, nedovoljnoj produktivnosti kod nas dosta »kumuju« i naši stručnjaci — nešto sopstvenom krivicom, nešto smetnjama organiza-

cione prirode. Doduše, doprinos obrazovanja rastu produktivnosti rada u privredi naše zemlje povećan je od približno 40 odsto u 1961. godini na oko 50 odsto u 1976. godini, ali je to ipak, s obzirom na broj stručnjaka — malo. Prema podacima iz 1976. godine, kod nas ima oko tri miliona zaposlenih stručnih kadrova svih nivoa, koji u ukupnom broju zaposlenih učestvuju sa preko 60 odsto. Međutim, ti kadrovi nisu ni vremenski ni organizaciono dobro iskorišćeni. Oko 44 odsto stručnjaka, naime, vremenski je angažovano ispod 75 odsto, iako se za povoljnu iskorišćenost smatra procenat od 85 odsto. Analizom je utvrđeno da stručnjaci ni po složenosti posla niso angažovani dovoljno — preko 41 odsto poslova koje obavljaju stručnjaci sa visokom spremom zahtevaju, u stvari, višu srednju, pa i nižu spremu. U stručnjacima, nesumnjivo, postoje ozbiljne rezerve koje bi, bolje iskorišćene, sigurno znatno doprineli efikasnosti privredivanja.

Da bi se više i bolje radilo, radnici moraju za to da budu adekvatno nagrađeni. Na savetovanju su izneti i primeri koji dokazuju da je dohodak nerazdvojivo vezan za produktivnost. Radnik, takođe, ne može da pruži pun doprinos ako nije odmoran ni potpuno zdrav. Podatak da je 1975. godine 250.000 radnika odsustvovalo godinu dana s posla, dovoljno je upozoravajući. Zdravstvenoj zaštiti mora se poklanjati znatno veća pažnja.

I ovaj skup je dokazao da je produktivnost rada zavisna pre svega od samih radnih organizacija i njihovih napora da brže rade i bolje posluje. Kako inače objasniti činjenicu da je nivo produktivnosti i efikasnosti poslovanja među organizacijama sa sličnim uslovima poslovanja i sadržajem rada često dosta različit? Zar treba posebno ukazivati na uzročnu vezu između produktivnosti i rezultata poslovanja koji su uvek, uprkos eventualnih spoljnih teškoća, povoljniji kada trake rade racionalno i efikasno.

Upravljalci različne mehanizacije, ki imajo še domovinsko pravico v Krškem

Kako vrednovati rezultate rada

Zakonom o udruženom radu (član 140) utvrđeno je 8 pokazatelja za iskazivanje rezultata rada radnika i poslovanja OOUR-a. Podsetimo se, to su: dohodak po radniku, dohodak u odnosu na korišćena sredstva, čist dohodak po radniku, akumulacija u odnosu na dohodak, u odnosu na čist dohodak, u odnosu na prosečno korišćenje sredstava, lični dohodak i sredstva za zajedničku potrošnju po radniku, čist lični dohodak po radniku.

Zakonom o udruženom radu dato je ovlašćenje Saveznom izvršnom veću da u saradnji sa nadležnim organima republika pokrajina i uz prethodno pribavljeno mišljenje Veća Saveza sindikata Jugoslavije i Privredne komore Jugoslavije, pored postojećih 8, utvrdi i druge pokazatelje za vrednovanje rezultata rada radnika i poslovanja OOUR-a. Koristeći to pravo, SIV je doneo odluku o dodatnih 9 pokazatelja čiji je cilj, kako se kaže u obrazloženju odluke, da se radnicima u OOUR-ima omogući da blagovremeno i kontinuirano svestranije ra-

zmatraju i ocenjuju rezultate u poslovanju i planiranju, odnose u raspořádivanju dohotka i ličnih dohotaka i obaveza iz dohotka i ličnih dohotaka za zadovoljavanje zajedničkih potreba.

Devet dodatnih pokazatelja su: izdvajanje iz ličnog dohotka po radniku (mesečni prosek), izdvajanja iz dohotka po radniku akumulacija sa amortizacijom u odnosu na prosečno korišćena poslovna sredstva, prosečno korišćena poslovna sredstva po radniku, ukupan prihod prema utrošenim sredstvima, ukupan prihod prema prosečno korišćenim obrtnim sredstvima, gubitak po radniku, dohodak u odnosu na planirani, lični dohodak u odnosu na planirani.

Na osnovu ovih pokazatelja, sagledavali bi se rezultati u obračunskom periodu, zatim njihovo upoređivanje sa sopstvenim rezultatima u prethodnim periodima, kao i sa rezultatima ostvarenim u drugim OOUR-ima u okviru iste delatnosti i slično.

(Nadaljevanje s 7. strani)

na dugoročniju orijentaciju na planu ublažavanja i, eventualno, definitivnog ukidanja prekovremenog rada daljim doslednijim izgrađivanjem i primenom sistema raspodele ličnih dohotaka prema rezultatima rada. Logično je, naime, da se u takvim uslovima, umesto da se, kao dosad, realizacija zadataka prenosi u vanredno vreme, da se ovi završavaju u redovno vreme.

Najneposredniji zadatak sindikalnih organizacija i organa bi, me-

đutim, trebalo da bude u analitičkom i konkretnom razmatranju uzroka, potreba i posledica prekovremenog, produžnog i dopunslog rada u svakoj radnoj organizaciji konkretno i preduzimaju sasvim konkretne mere za ublažavanje ili eliminisanje ove nekorisne pojave. Mere bi, razume se, trebalo da budu adekvatne svakoj pojedinačnoj radnoj organizaciji, grupaciji, oblasti, pa i pokrajini i republici, jer su verovatno i uzroci i posledice specifični.

Kjer me rabijo tja pač grem pravi tov. Rupar

Kje ni bil — kdo ga ne bi poznal šofer Tomo Pršiv

Savremena basna KAKO JE LAV DELIO BODOVE

Hteo lav da u svom carstvu raspodeli ono što je zajednički zarađeno. A da se zbog pojedinačnih opisa poslova, sastavljanja bodovnih lista i drugih tehničkih radnji ne bi pretvarao u administratora, lav svojim konkretnim stilom odmah pređe na zadatak ali i zamerke na rad svakog člana njegovog carstva:

— Objektivnim merilima ćemo vrednovati rad a kako neće biti nesuglasica nije nam potrebna kontrola komisija a ni mirovno veće.

Sve životinje dadoše uvo jer se radilo o njihovoj koži a od lava se očekivala objektivna ocena za učešće u zajedničkoj kasi.

— Da krenemo od noja — započe lav. — On je mnoge stvari u našoj radnoj svakidašnjici izgubio iz vida, jer mu je glava pod peskom još od pripravnčkih dana. Zato mu oduzimam 50 bodova i odmah mu vraćam od toga polovinu budući da se pod peskom teško diše.

Moj verni podanik pudlica — nastavi lav — dobiće prema svom rastu srazmeran deo raspoloživih bodova. A i dodatne bodove jer joj je u prirodi na naporne šeni, da maše repom i da je šišaju zbog čička i trnovitih staza života.

Ja ne znam da li je tačno da je riba rekla za mene: »Ne diraj lava dok svoje bodove prebrojava«. Te intrige velikodušno ne usvajam, jer riba je nema a dajem još i stimulativne bodove zato što je svojim ćutanjem doprinela da neke naše planove uspešno sprovedemo.

Ali zato, s druge strane, imamo krokodila koji stalno pominje neku svoju samostalnost u poslu, pa kreativnost a na svoju proždrljivost, izležavanje i izolaciju dok drugi rade, potpuno je zaboravio. Mislim da je rešenje da mu ipak damo koji bod više, ali neka nam zauzvrat zavešta svoju kožu koju ćemo za dobre pare eksportovati.

A znate li šta sam čuo za mrava? Kaže: »Priroda mi je dala jednog cvrčka a administracija još i jednog lava«. Ja prelazim preko te uvrede, jer mrava i ne vidim. A osim toga on ko radi od jutra do mraka, zaslužuje da bude nagrađen. Evo mu 10 bodova uz pravo na žalbu našem sekretaru mravojeđu.

Hijena zaslužuje posebnu pažnju — nastavi blagonaklono lav. — Ima pojačane fizičke napore a pripada joj i nešto poena za teške uslove u higijenizaciji i čišćenju nečistih tragova u našem carstvu. Da nema hijene i ja bih morao, pre nego što krenem u naš životinjski restoran, da overavam zdravstvenu knjižicu.

Puž-golač ima na naš rad mnogo zamerki. Prigovara nam da ga ubrajamo u sitan inventar, te da na leđima nema ni nužan smeštaj a mi držimo prazan stan za slona već pet godina. E pa to je stvar naše stambene komisije a puž-golač ako hoće da se žali može da se obrati isturenom šalteru te iste komisije — ježu.

Kameleon, naš verni podanik u kolor-tehnici hoće, kao i rak, da mu izbudujemo učinak u svim pravcima. Da ne kažem u svom bojama... E pa teško je to učiniti sa dvoiličnjacima koji prema situaciji i zbog lične koristi menjaju boju ili vuku nazad, a posle nikako da im ukupna primanja uhvatimo ni za glavu ni za rep. I kameleonu i raku, mada i jedan i drugi mogu da budu korisni, određujem ispod prosečan broj bodova.

I tako lav izvrši raspodelu raspoloživih bodova. Sebi zadrži 1.000 bodova više, razume se, uz objektivno obrazloženje da je meso — njegov glavni jelovnik — od početka raspodele bodova — bar deset puta poskupelo.

PERA SREČKOVIĆ

Zdravo poštovani

Pošto se nalazim na odsluženju vojnog roka u Novom Sadu — kao član radne zajednice »GRADISA« Vam se javljam i

želim mnogo sreće i uspeha u daljnjem radu, kako službenom tako i radnom osoblju.

Na kraju sam svoga vojničovanja, te se vraćam u svoju radnu organizaciju, gde sam radio prije nego što sam otišao na odsluženje vojnog roka odnosno JNA.

Iako sam odsutan više od jedne godine, nisam imao prepreke a da ne saznam za uspehe mojih dojučerašnjih kolega — odnosno moje radne organizacije. Ovdje nas ima dvojica Gradisovaca, redovno primamo i čitamo »GRADISOV Vjesnik«, te na taj način održavamo vezu između enota Jesenice i Ljubljane. Iskreno rećemo, ponosni smu na djela, koje postizete iz dana u dan.

Posmatrao sam primierak »GRADISOVOG« ovogodišnjeg kalendara te izražavam želju da mi isti — ZIDNI — pošaljete. Nadam se da ćete udovoljiti mojoj želji i poslati ga na priloženu adresu. Unapred sam vam zahvalan.

Iskreni pozdravi celom Gradisovom osoblju. Član Građevinsko Industrijskog Preduzeća »GRADIS«, Enota Jesenice.

HUSIĆ SIFET

V.P. 5003-1

21000 NOVI SAD

»Imam že tak stroj, da dela spredaj in zadaj«, pravi Predojevič

Varujmo pridobitve našega samoupravnega - socialističnega sistema

Ko danes delovni ljudje samostojno odločajo o rezultatih svojega dela in vseh drugih družbenih zadev, je nujno razvijati tudi sistem obrambe in zaščite, s katero delavci branijo in varujejo svoj samoupravni položaj, rezultat dela, svoje delovne in življenjske pogoje pred zunanjim in notranjim sovražnikom, tako v miru, kot v vojni. Zato sta splošni ljudski odpor in družbena samozaščita zelo pomembni sestavini socialističnega samoupravnega sistema!

Ljudska obramba, zaščita in varnost naj bo stalna naloga in skrb vseh družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, tako v naši delovni organizaciji, v TOZD in Delovni skupnosti. Ljudska obramba in družbena samozaščita mora postati vse bolj ljudska, zasnovana na učinkovitosti, varnosti in množičnosti. Delavci v delovni organizaciji bodo morali ob zagotovitvi materialnih in finančnih ošvov, s samozaščitnim usposabljanjem, s sprejemanjem varnosti načrtov in samozaščitni ukrepi postati nosilci obrambe in varnosti v celotnem procesu samoupravnega odločanja.

Pri tem je brez dvoma odločilni pobudnik Zveza komunistov, brez katere ne bi mogli govoriti o doseženi stopnji učinkovitosti obrambnih priprav in samozaščite. Že sedaj so vidni pomembni rezultati. Ti so dokaz množične pripravljenosti delavcev, da varujejo in branijo pridobitve socialističnega samoupravnega razvoja, vidni pa so tudi materialni napredki celotne naše družbe. Z

množično usposobljenostjo delavcev sta ljudska obramba in družbena samozaščita bistveno prispevali k trdnosti naše obrambe, stabilizaciji varnosti razmer ter varnosti delovnega človeka in njegovega in družbenega premoženja.

Komunisti moramo izhajati iz prepričanja, da je učinkovitost varovanja, zaščite in obrambe odvisna predvsem iz patriotične zavesti in politične volje delavcev. Prav zato se mora ljudska obramba in družbena samozaščita razvijati na množičnem temelju. Množičnost pa izhaja iz politične ureditve ter iz izkušenj narodno osvobodilne borbe, v kateri je bila Zveza komunistov vodilna sila. Prav zato moramo mi komunisti zastaviti vse moči, da se bo uveljavila aktivnost naših delavcev v družbenopolitičnih organizacijah. Komunisti moramo nenehno skrbeti za idejno in akcijsko enotnost v obrambnih pripravah in družbeni samozaščiti. Neposredno moramo sodelovati v procesu odločanja in vodenja ljudske obrambe in družbene samozaščite. Seveda pa je pri vsem tem treba upoštevati konkretne razmere in na podlagi le-teh izvajati akcije, sodelovati moramo pri sprejemanju in izvajanju programa in nalog.

Obrambne priprave morajo biti sestavni del samoupravljanja, zato se moramo komunisti zavzemati:

— da bodo nosilci obrambnih priprav vsi delovni ljudje v našem združenem delu;

— da bodo naši delavci na svojih zbiorih in v samoupravnih organih

odločali o vprašanih obrambe in zaščite:

— da bodo obrambne priprave vgrajene tudi v plan našega gospodarskega razvoja, tako v DO, kot v TOZD in Delovni skupnosti.

Spodbujati je treba obrambno in zaščitno usposabljanje delavcev. Zato naj bo ena izmed naših nalog, vzgoja in izobraževanje v okviru ljudske obrambe. Tega naj se zavedajo vsi odgovorni družbeni delavci.

Samozaščitna aktivnost naj bo stalna in učinkovita. Postati mora sestavni del naših samoupravnih pravic in dolžnosti.

Samoupravni organi in družbenopolitične organizacije prevzemajo neposredno odgovornost za zaščito in zavarovanje življenjskih in delovnih pogojev naših delovnih ljudi. Izhodišče za to je: analiza varnostnih razmer in program samozaščitnih ukrepov v DO, TOZD in Delovni skupnosti.

Nadalje moramo razvijati tudi narodno zaščito. Tudi tu se moramo komunisti zavzemati, da bodo odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito vseh naših TOZD in Delovne skupnosti, nosilci priprav in usposabljanja narodne zaščite.

Seveda pa nam pri vsem tem še ni uspelo uresničiti stališča, da naj bi vsak delovni človek v naši organizaciji dobil svojo mesto v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Mislim, da bi morala imeti glavno vlogo pri tem organizacija Zveze komunistov. Zato naj bo njena pr-

KAKO SE IZRAŽAMO?

Nemalokrat ko listamo naše dnevno časopisje ob posameznih besedah obstanemo.

Zakaj?

Zato ker (določena) besede nismo razumeli in vsled te besede nismo tudi stavek ni popolnoma jasen in razumljiv. Vse to se dogaja nam, ki dnevno »nekaj« prečitamo, kako pa mora biti tistim, ki čitajo le ob »velikih praznikih« kot to pravimo — v mislih imam delavce iz proizvodnje. Takšnim besedam, ki jih ne razumemo pa pravimo tujke. Ali tudi v našem »Gradisovem vestniku« najdemo tujke? O ja, od časa do časa se jih še kar nabere.

Kaj pa so tujke?

Preprosto povedano, tujke so besede, ki smo jih predvsem v povojni dobi hote ali ne hote sprejeli iz tujih jezikov.

— Zakaj pa hote?

To zato ker z eno besedo nismo mogli tega povedati, kar smo želeli

— predvsem v tehničnem izražanju, ali pa ker smo hoteli biti »preveč pametni«, ali pa ker smo želeli, da tisti, ki čita čimmanj razumejo — zaradi važnosti;

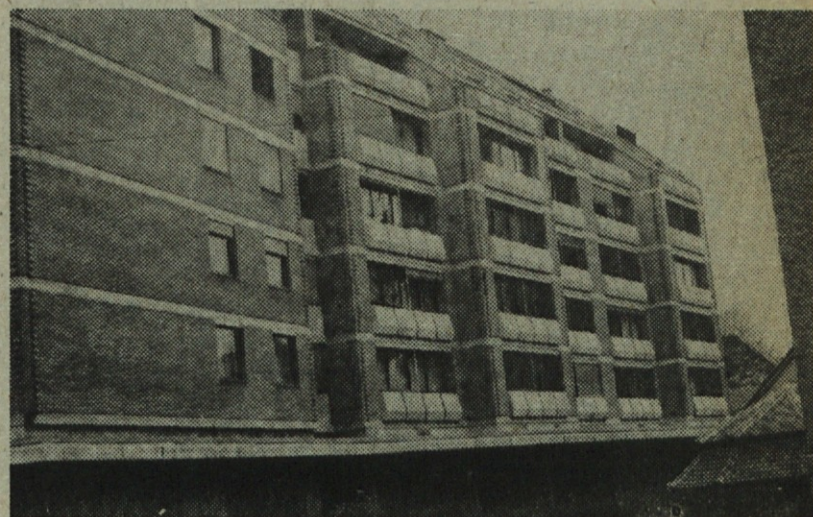
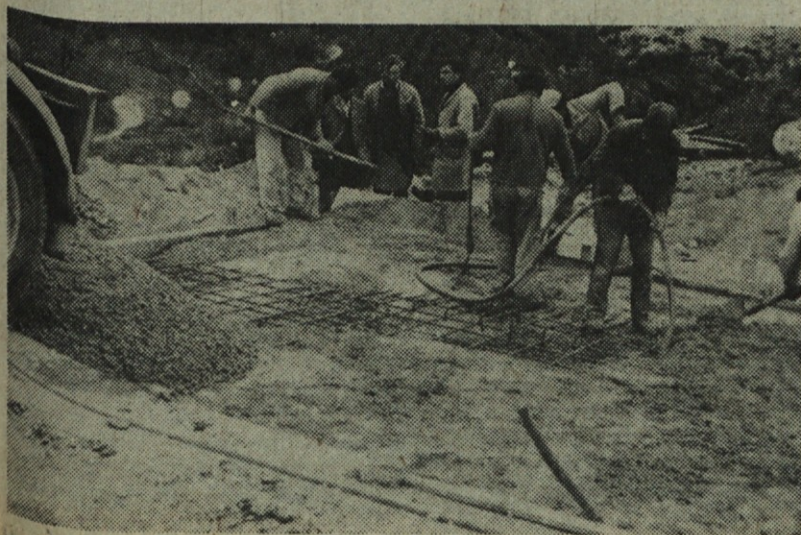
— in ne hote?

Nismo pomislili ko smo pisali, da je mnogo takih, ki take — te besede ne razume. Zavedati bi se morali, da tujke niso vedno znamenje kulturnega razvoja in tehničnega napredka, ampak so lahko velika ovira, kajti marsikdo jih ne razume ali pa jih napačno uporablja.

Zato naj bo načelo, da se izogibamo tujk, kadar imamo zanje pomensko enakovredno lepo domačo slovensko besedo. Gradisov vestnik je naš vestnik, zato pišimo v našem jeziku.

venstvena naloga v bodoče: vraščanje obrambne in zaščitne aktivnosti v naše samoupravno odločanje, v mobilizacijo vseh sil in sredstev ter v odgovornosti članov Zveze komunistov za razvoj ljudske obrambe in družbene samozaščite.

PIŠKUR NUŠA

Samozaščitna aktivnost naj bo prisotna tako na delovnem mestu kot tudi v domačem okolju

Nekaj osnovnih pojmov o dohodkovnih odnosih po zakonu o združenem delu

1. Prihodek

je kosmati znesek, na podlagi katerega temeljna organizacija združenega dela iz posameznega posla pridobiva dohodek; ta znesek praviloma vključuje tudi materialne stroške in amortizacijo.

Pri prodaji posameznega proizvoda ali storitve je prihodek prodajna cena.

2. Celotni prihodek

je vsota vseh prihodkov, ki jih TOZD ustvari s prodajo proizvodov in storitev, z deleži pri dohodku na podlagi združevanja dela in sredstev dveh ali več TOZD, s svobodno menjavo dela ter s kompenzacijo, regresom, premijo, dotacijo itd. Starejši slovenski uradni izraz za ta pojem je bil »celotni dohodek« in »skupni dohodek«, kar pa v tej zvezi ni več mogoče uporabljati.

3. Skupni prihodek

je znesek prihodka ali prihodkov iz prodaje proizvodov ali storitev, ki so rezultat skupnega dela delavcev v dveh ali več TOZD, ali sodelovanja med proizvodnimi organizacijami združenega dela in OZD, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev. Pri posamezni TOZD ni skupnega prihodka. Treba ga je razporediti na vse vključene delovne organizacije z vsemi njegovimi sestavinami, torej z materialnimi stroški, amortizacijo in dohodkom. Starejši slovenski izraz, ki se več ne uporablja, je bil »skupni celotni dohodek«.

4. Dohodek:

a) je pri posameznem poslu razlika med prihodkom (pod 1) minus materialni stroški minus amortizacija = DOHODEK

b) je pri posamezni dejavnosti razlika med prihodkom (vse štiri oblike) minus materialni stroški minus amortizacija = DOHODEK

c) dohodek pri TOZD je razlika med njenim celotnim prihodkom minus materialni stroški minus amortizacija = DOHODEK.

Ugotavljanje dohodka je pojasnjeno v 104. čl. ZZZD.

5. Skupni dohodek

je dohodek (pod 4), ki ga skupno pridobijo TOZD, ki pri svojem poslovanju uporabljajo sredstva drugih TOZD in te druge TOZD ki so združile sredstva s prvo, imajo zato pravico do udeležbe v skupnem dohodku. Skupni dohodek ne pripada le eni TOZD, temveč ga je treba razporediti na vse organizacije, ki so združile delo in sredstva.

6. Čisti dohodek

je dohodek (pojem pod 4), zmanjšan za pogodbeno, zakonske in samoupravne obveznosti iz dohodka.

Obsega:

osebne dohodke
skupno porabo
razširjeno reprodukcijo
rezervni sklad
oblikovanje skladov TOZD.

7. Osebni dohodek

je kosmati znesek, ki pripada posameznemu delavcu iz delitve čistega dohodka (pojem pod 6) in obsega tudi njegove prispevke in davke za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb. V slovenščini so v tej zvezi uporabljali izraz »bruto osebni dohodek«.

8. Akumulacija

je tisti del dohodka, ki je razporejen v poslovni in rezervni sklad. Zakon o združenem delu govori o »sredstvih za razširitev materialne osnove dela«, ne o poslovnem skladu. Ta pojem razlaga ZZZD v 140. čl.

9. Izguba

je primanjkljaj dohodka pri pokrievanju osebnih dohodkov in drugih, z zakonom določenih obveznosti.

10. Motnja pri poslovanju

se izraža v primanjkljaju dohodka pri oblikovanju OD minimalne akumulacije v smislu samoupravnega splošnega akta izven tistega primanjkljaja, ki vstopa v pojem izgube.

(Iz glasila »Zasavski gradbenik«)

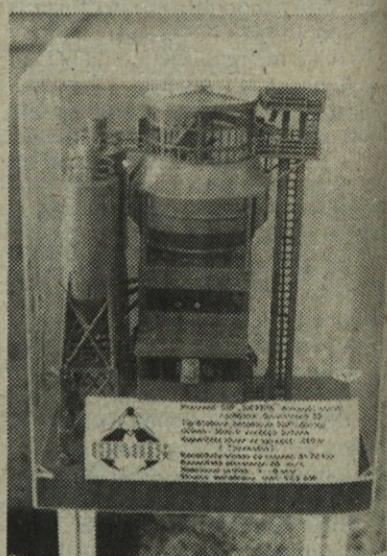
BO KONČNO ZAVEL NOV VETER?

Vsakoletni spomladanski zagrebški velesejem tudi tokrat ni minil brez nas — gradisovcev. Svoj kotiček na IX. sektorju smo opremili bolj skromno, saj je bila tudi tokrat bolj skromna udeležba, kar se tiče naših TOZD. Istočasno pa je bil le storjen korak naprej. Na predlog komercialne službe je bilo dogovorjeno, da na sejmi (vseh ne samo na zagrebškem) nastopamo enotno kot Gradis in ne kot vsak TOZD za sebe. Bilo je že nekaj konkretnih predlogov predvsem v zvezi s plani za udeležbo na tistih sejmi, za katere smo se že prijavili.

Zagrebški je torej že za nami, kmalu pa bosta v Ljubljani sejmi Tehnika za okolje in tudi vsakoletni spomladanski sejmi v Beogradu, katerega se tudi mislimo udeležiti. Začetek akcije je tu. Mislim, da mora biti ta bolj planska kot je bila do sedaj. Tudi razdelilnik stroškov, ki je že napravljen za letošnje sejme bi lahko sprejemali kar skupno z GN in bi bile nevšečnosti kar se tiče plačevanja odveč. Glede na dolgoletne izkušnje bi torej kazalo že danes misliti na to, katerih sejmov se bomo udeležili v prihodnjem letu; zagotoviti zadostna sredstva in v okviru teh najti najboljše rešitve. Vsekakor pa bi bilo zaželeno, da bi sodelovalo več TOZD, ne pa samo KO Ljubljana in Maribor ter OGP iz Ljubljane.

Pa si oglejmo še nekaj številke iz pravkar minulega zagrebškega velesejma. Na površini cca 250.000 kv. m je letos razstavljalo preko 1500 razstavljalcev iz Jugoslavije in tujine. V okviru specializiranega mednarodnega sejma se je odvijalo kar devet sejmov in sicer:

26. mednarodni sejmi robe za široko potrošnjo

18. mednarodni sejmi prehrane industrije

8. mednarodni sejmi lesne industrije

5. mednarodni sejmi tekstilne industrije

9. mednarodni sejmi gradbeništva

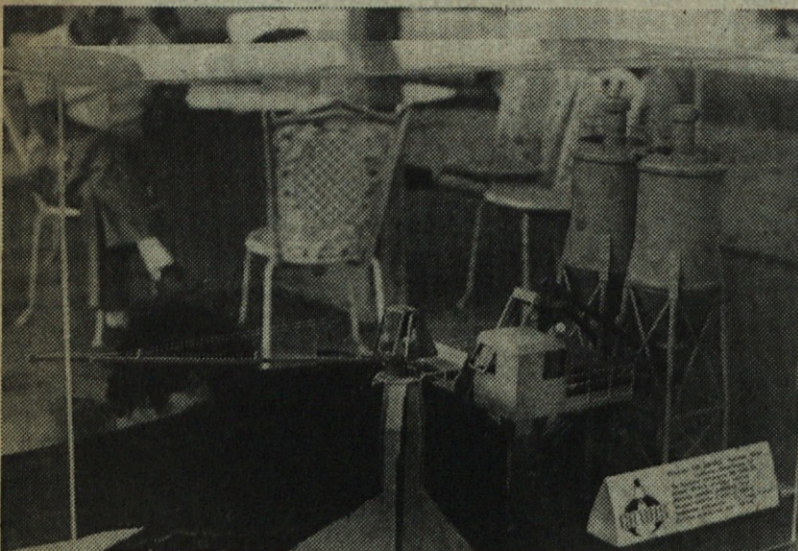
7. mednarodni sejmi rudarstva in energetike

9. mednarodni sejmi plastike in gume

6. mednarodni sejmi opreme za šport in rekreacijo

20. mednarodni sejmi obrti.

Kot gradbinca so nas zanimalo predvsem novosti iz naše branže, pa smo zato gledali čez plot tovrstne izdelke. Kakšnih posebnih in povsem novih strojev nismo videli, še največ je zbudilo zanimanje veliko avtomobilsko DEMAG z nosilnostjo 120 t, medtem ko je teža samega stroja 75 t.

Ekspoziti iz sejmov

Eno leto v novi hali

Pred letom dni smo pisali o svečani otvoritvi nove proizvodne dvorane z aneksi v TOZD Kovinski obrati Maribor. Eno leto je časovno dovolj dolga doba, da danes že lahko damo nekatere osnovne ocene o uporabnosti in koristnosti te velike in prepotrebne pridobitve mariborskih kovinarjev. Investicija, ki je TOZD veljala 30 milijonov dinarjev je nedvomno v mnogočem spremenila pogoje dela tega kolektiva v pozitivnem smislu, saj so v tem objektu pridobili ne samo več delovnega prostora, temveč tudi prostore, ki pomenijo kvalitetno spremembo standarda ob delu, saj so v novi hali še naslednje spremljajoče površine, ki kot celota bistveno vplivajo na ugodno počutje vsakega delavca: velika sodobna jedilnica, ki je poleg osnovnega namena že ničlikokrat dokazala svojo vsehlošno uporabnost, saj se v njej vršijo zbori delovnih ljudi, ob raznih priložnostih pa je gostila že veliko gradisovcev, sejna soba, garderobe, sanitarije, pisarne in moderna kotlovnica za ogrevanje.

Odločili smo se, da na kraju samem povprašamo za nekaj mnenj o enoletnih izkušnjah dela v novih prostorih. Tole so nam povedali:

Peter Senekovič, ključavničar skupinovodja v PE Novogradnja: »Več delovnega prostora pomeni vsekakor veliko pridobitev. Vsi prostori ponujajo velike možnosti kar najbolj funkcionalne izrabe, seveda ob dovršeni pripravi dela, organizaciji ter smotrni in racionalni delitvi dela. Na tem področju še ni izrečena zadnja beseda. Žal se nekateri ne zavedajo pravega pomena te pridobitve in nimajo pravilnega odnosa do družbene, naše lastnine in je ne čuvajo temu primerno.«

Rudi Malašič, ključavničar skupi-

novodja v PE Strojegradnja, že vrsto let dela na 500 litrskih protitočnih mešalcih: »Zahvaljujoč novim prostorom, ki nam omogočajo ustreznejšo in smotrnejšo delitev dela, izdelamo sedaj še enkrat toliko mešalcev, ki so mimogrede povedano zelo iskani na jugoslovanskem trgu, kot prej v starih prostorih, kar že samo po sebi dovolj zgovorno priča o pomembnosti delovnih površin. Trenutno obratuje le en mostovni žerjav, za popolno funkcionalnost bo potrebno čimprej oskrbeti še drugega. Kritično pripombo pa naslavljam na »akustičnost« hale, saj je včasih ropot daleč nad dovoljenimi normativi. V celoti pa se lahko o novi hali izrazim samo pohvalno. Kot športnik sem posebej zadovoljen ob pomislih, da smo končno tudi v ta namen oskrbeli prostor za strelski šport in namizni tenis.«

Ludvik Černivec, tehnični pomočnik direktorja TOZD: »Letos smo z gospodarskim načrtom predvideli 120 milijonov realizacije, kar je za 20 % več kot v lanskem letu. Prepričan sem, da nam tak optimizem, stanje na tržišču naših proizvodov in s tem v zvezi zadovoljiva zasedenost kapacitet in v veliki meri nova hala, prav gotovo pogojuje.

V novi hali se opravlja okoli 40 % celotnega fizičnega obsega celotne proizvodnje TOZD. Pravkar je v teku še zunanja ureditev okolja in objektov (asfaltiranje cestnih in dvoriščnih površin, ureditev depozije materialov in gotovih izdelkov, parkirnega prostora), kar vse bo v končni fazi prispevalo k popolnejši funkcionalnosti celotnega delovnega procesa in tako tudi nove hale. Prizadevamo si za čimprejšno montažo novega žerjava, drugega od dveh v novi hali, ker se zavedamo,

Del hale s pogledom na jedilnico in garderobo Foto: T. Ban

da je to nujnost, vendar gledamo na ta problem zelo realistično, upoštevajoč naše možnosti, saj predvideni 16 tonski žerjav velja preko milijon dinarjev. Kar zadeva pripombe delavcev na določene varnostne ukrepe v novi hali v cilju zaščite, smo naročili pri zavodu za varstvo analizo o hrupnosti, osvetlitvi in prisotnosti plinov. Na osnovi analize zaveda proučujemo najboljše rešitve za odpravo teh pojavov in ji v kratkem realizirali. V programu je tudi ozvočenje jedilnice, ki posebej za potrebe zborov delovnih ljudi ni primerno akustična.«

Ne nazadnje naj še povemo, da pri urejanju okolja, o katerem je govoril tov. Černivec s prostovoljnim delom sodelujejo tudi mladi iz TOZD. Kot zanimivost naj omenimo, da so po besedah sekretarja OO ZK Srečka Friša organizirali prvo

tovrstno akcijo na dan otvoritve 8. kongresa slovenskih komunistov. »Doslej smo opravili že več delovnih dni podobnih akcij, ki so vselej dobro obiskane. S podobnimi akcijami nameravamo še nadaljevati, eden od ciljev teh aktivnosti pa je poleg ostalega, pritegniti še ostale člane kolektiva, saj na ta način prihranimo sredstva, ki jih nikoli ni preveč,« je še dodal.

Ob vsem tem kar smo slišali pri mariborskih kovinarjih, lahko njihove enoletne izkušnje pri delu v novih prostorih ocenimo kot nadvse ugodne. Investicija je nedvomno potrdila svojo upravičenost. Izboljšanje delovnih in spremljajočih pogojev že daje rezultate in to zelo vzpodbudne. Ob zrelosti in marljivosti tega kolektiva je to zadosten razlog, da ta kolektiv z optimizmom gleda v jutrišnji dan.

MH

Tudi ob stari hali je še veliko za urediti foto: T. Ban

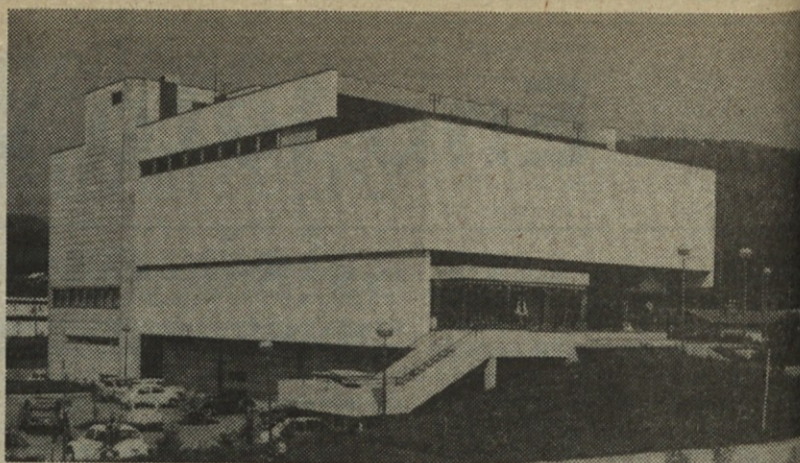
Skupina mladincev, ki so sodelovali pri urejanju okolja v KO Maribor foto: T. Ban

RAVENČANI SE OGLAŠAJO

Oglašamo se z Raven, ker se nam zdi, da premalo piše v našem glasilu o naši TOZD. Gradbena sezona je tu, mi pa smo kar dobro založeni z delom. Sicer so resda roki gradnje izredno ostri in kratki, vendar mislimo, da bomo zmogli tudi temu priti do konca, saj končno velja dejstvo, da smo »firma«, ki se drži dogovorjenih rokov do investitorjev.

Eno izmed naših gradbišč je tudi Javornik. Tu je trenutno zaposlenih več kot 120 delavcev in 40 učencev. Gradimo celodnevno osnovno šolo s pomočnimi objekti. Šola bo končana do no-

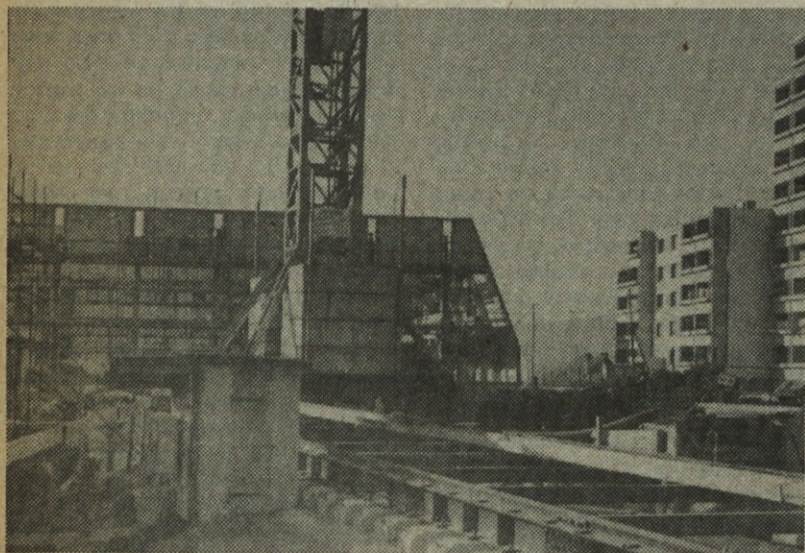
vega šolskega leta, omeniti pa moramo, da je objekt zelo tehnično zahteven in arhitektonsko zanimiv, grajen v modernem stilu. Pred kratkim smo predali za vselitev pripravljeni 56 stanovanjski blok, grajen z NOE opaži. Gradnja stanovanj se še nadaljuje, saj gradimo blok 5, ki bo kmalu zgrajen do III. faze. Za naprej pa že čaka dokumentacija za blok 5, ki ga bomo pričeli kmalu graditi. Na Javorniku urejemo tudi zunanje površine v naselju. Na trgovskem paviljonu za Koloniale iz Maribora in Ljubljansko banko izvajamo zaključna dela.

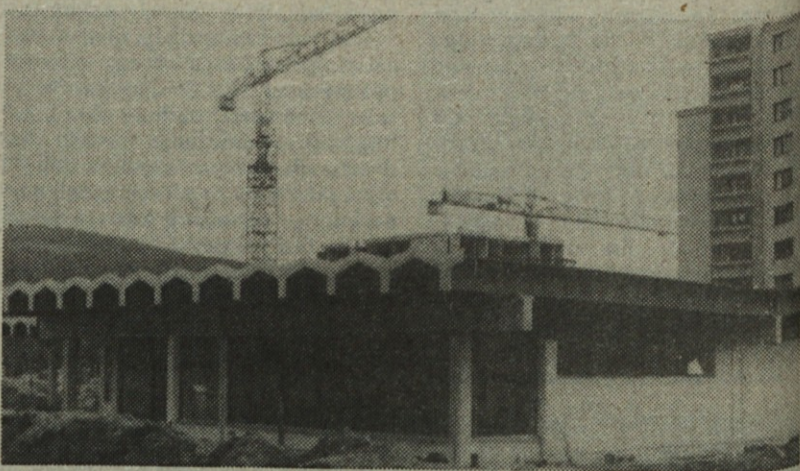
Trgovski hiši Name v Ravnah...

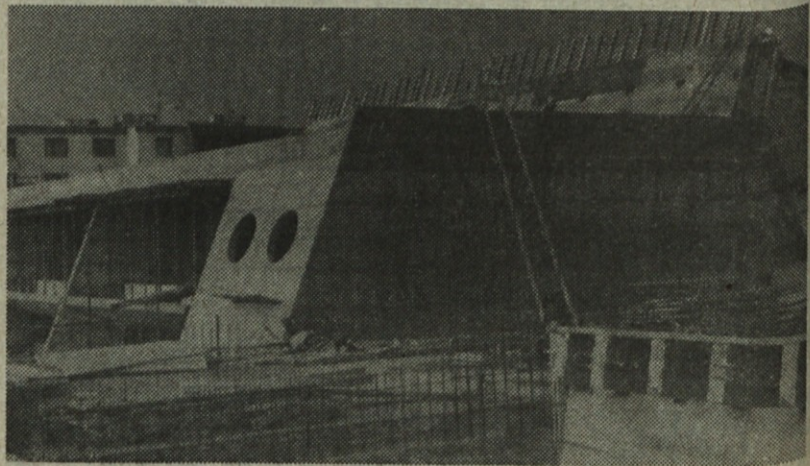
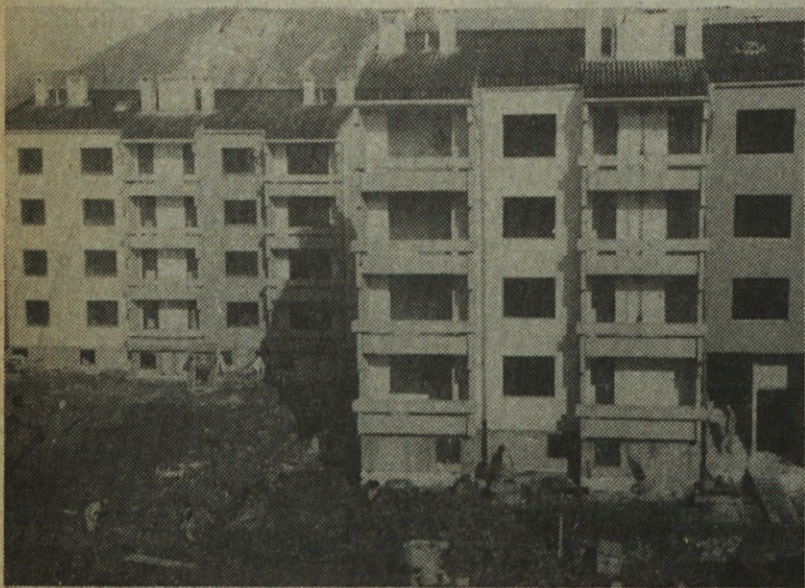
Tehnični kader z glavnim delovodjem na Javorniku

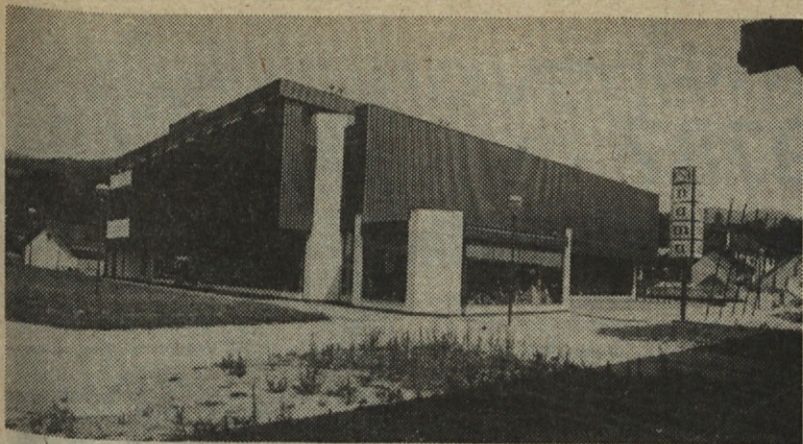
Detalj z gradbišča

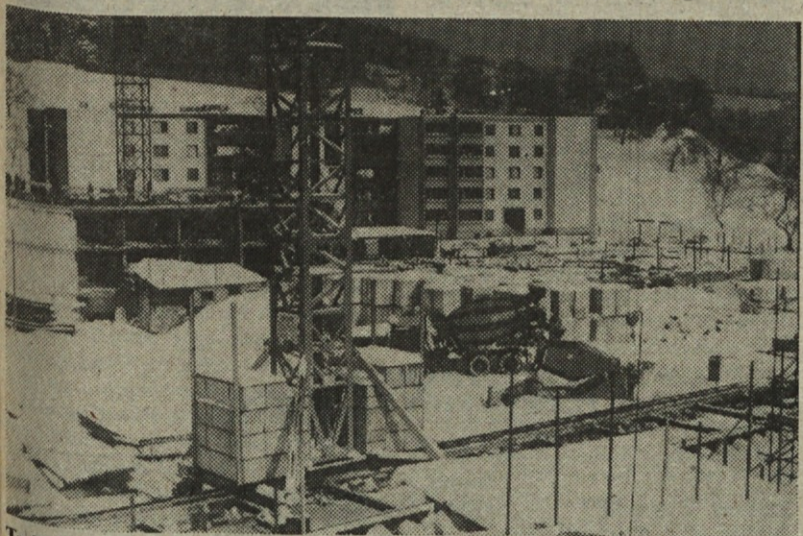
Še ureditev okolice in lokal na Javorniku bo odprt

Osnovna šola na Javorniku dobiva končno podobo

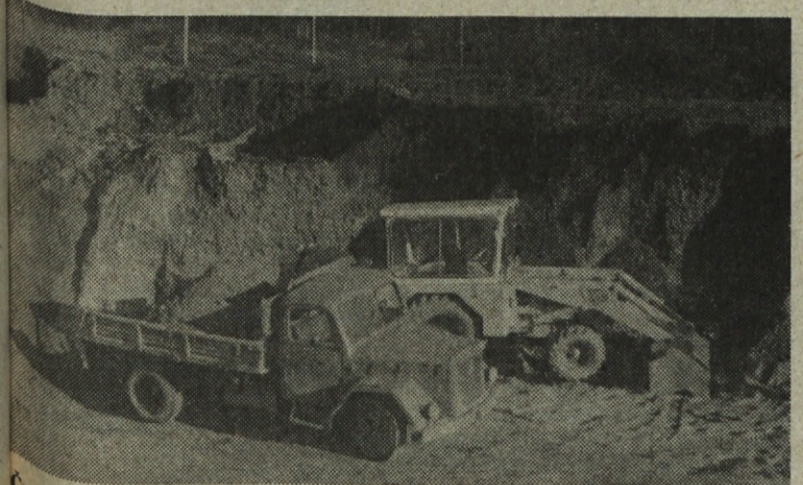
... iz Slovenj Gradca sta mnogo prispevali k slovesu ravenskih gradisovcev

Tudi sneg ni bil tako velika ovira, da bi prekinili delo pri gradnji stanovanj

Stanovanjski blok na Javorniku pred predajo

Črpanje gramoze — kar v gradbeni jami

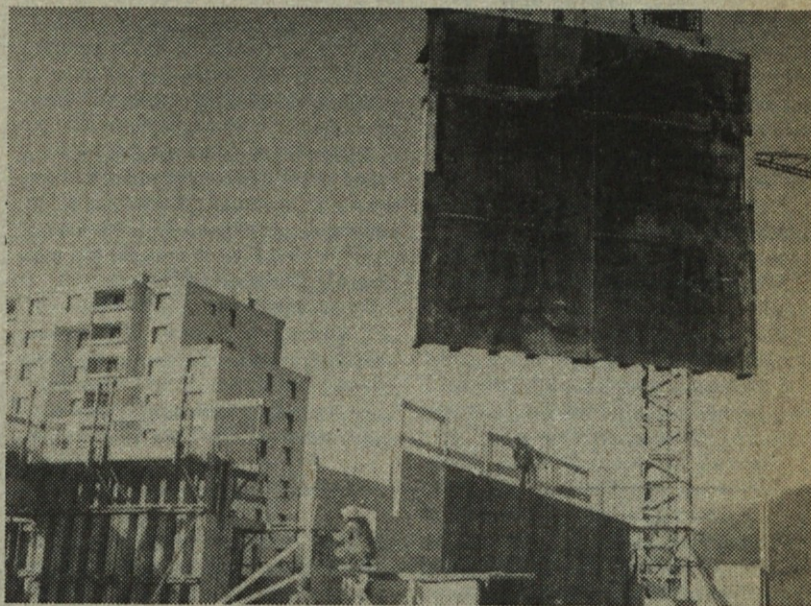
DELOVNA AKCIJA MLADINCEV NA RAVNAH

Zadnji dan v mesecu smo se zbrali mladi iz temeljne organizacije v Ravnah, da s skupnimi močmi opravimo prepotrebno delo pri urejanju okolice v delavskem naselju. Zbralo se nas je kar 40, pa vendar tisti dan nismo vsega dokončali. Tako smo morali delo nadaljevati še naslednji teden.

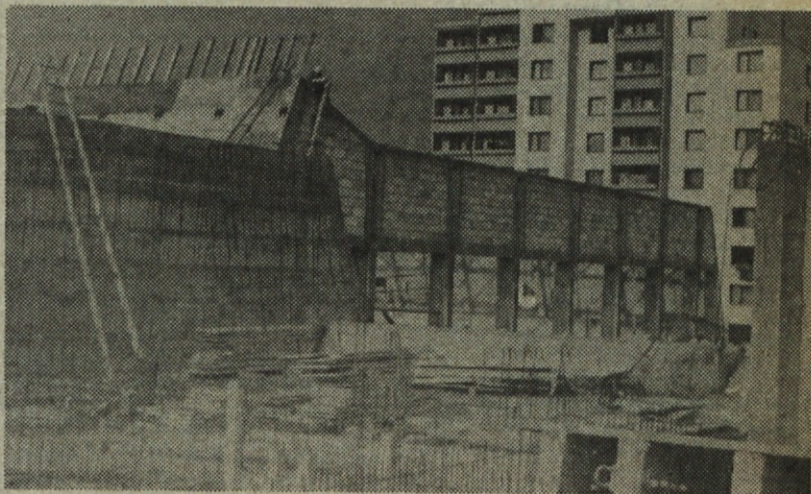
Kaj smo naredili? Uredili smo že obstoječe zelenice, na namenjenem zemljišču pa smo pospravili odpadni material. Nato

smo pripeljali humus, vse skupaj poravnali in posejali travo.

Takoj po delovni akciji je sledil sestanek na katerem smo izvolili novo predsedstvo. Razpravljali smo tudi o vseh tekočih zadevah, ki so aktualne tudi za nas mladince in se nato dogovorili, da bomo v kratkem času izpeljali še nekaj delovnih akcij. Treba bo namreč urediti odbojarsko igrišče, nogometno igrišče in urediti deponijo materiala v glavnem skladišču.

Pri gradnji šole so uporabljali »Doka« opaže

Poleg šole bo tudi telovadnica

Gradisovi planinci — kam v letu 1978?

1. 3. 1978 je bil v prostorih skupnih služb v Ljubljani občni zbor planinskega društva Gradis. Na njem smo pregledali delovanje društva v preteklem letu in sprejeli tudi program izletov za leto 1978, ki ga bomo objavljali v Gradisovem vestniku vsak mesec. Izvolili smo tudi nove predstavnike v organe društva.

Za predsednika je bil izvoljen ing. Rajko Kogej iz skupnih služb, ki je doslej opravljal posle podpredsednika.

Izvolili smo še deset predstavnikov za Upravni odbor in tri za nadzorni odbor.

V sprejetem programu so izleti planirani tako, da pričnemo z lažjimi, v sezoni pa nadaljujemo z nekoliko zahtevnejšimi izleti. Vendar so zahtevnejši posejani med nezahtevne tako, da bo mogoče pridobivati si potrebno kondicijo. Tudi časi, ki so navedeni v programu so prilagojeni povprečnemu ali celo podpovprečnemu planincu. Zato naj se ljubitelji planin nikar ne ustrašijo višin ali dolžin hoje, ki so v programu navedene.

Začetnikom vsekakor toplo priporočamo sledeče izlete:

1. Izlet na GOLICO v času cvetenja narcis

2. Izlet iz JEZERSKEGA V LOGARSKO DOLINO (ali obratno)

3. Izlet na SLEME (čudoviti razgledi proti Jalovcu, v dolino Tamar in Planico, verigo Ponc in na avstrijske Alpe)

4. Izlet na TRIGLAV (200-letnica prvega pristopa na Triglav), ki vsekakor ni prezahteven izlet, saj

vidiš na njem planince od 6 pa tja do 70 let starosti.

Da bi družabnost na naših izletih poživili, da bi ustvarili čimprijetnejše vzdušje, da bi krog sodelovanja med planinci razširili in da bi si nabrali čimveč koristnih izkušenj za v bodoče, smo navezali tudi zelo dobre stike s PD ISKRA. Z njihovimi predstavniki smo se domenili, da bomo naše programe v letošnjem letu le primerno uskladili, v naslednjem letu pa bomo izdelali skupen program izletov. Tako bodo stroški za prevoze manjši, število in izbor vodnikov večji, počutje na izletih pa bo gotovo največ pridobilo. V letošnjem letu se lahko vsak naš član udeleži tudi izletov, ki jih prireja PD ISKRA, zato objavljamo tudi njihov program. Nekaj izletov pa smo tudi v letošnjem letu sklenili prirediti skupaj (srečanje s Koroškimi Slovenci; prav z Jezerskega v Logarsko dolino; z Vršiča do Kriških podov in v Vrata itd....).

Na občnem zboru smo se tudi odločili, da ne bomo za izlete pošiljali obvestil kot do sedaj, ker so se ta izgubljala neznano kje in je bilo članstvo zaradi tega slabše obveščeno. Program bo v celoti objavljen vsak mesec v Gradisovem vestniku, natančnejše podatke o vsakem izletu posebej pa lahko vsak naš planinec dobi en teden pred izletom po telefonu na sledečem naslovu:

Kogej Rajko — skupne službe tel. 061-41-422, int. 304. Kdor nima možnosti telefonirati, naj se obrne na svojega predstavnika v UO planinskega društva, ki bo dobil potrebna navodila o izletu. Med poverjenike

na TOZD bomo razdelili tudi potrebno število plakatov, ki smo jih dali v tisk. Na te plakate bodo poverjeniki napisali ustrezne podatke o izletu. Tako bo obveščenost še boljša. Nekateri izlete, ki so bolj množični, bomo oglašali tudi v časopisu DELO v rubriki PLANINE IN LJUDJE.

V začetku naše sezone planinarjenja pozivamo ljubitelje gora, naj se nam pridružijo in naj popestrijo svoj vsakdan z občudovanjem naše prelepe narave in človeka v njej. Poskrbijo naj za zdravo duševno in telesno rekreacijo in ugotovili bodo, da je življenje lahko mnogo lepše, kot si človek o njem običajno misli.

KOGEJ RAJKO

V naših planinah lahko odkrijete marsikatero skrito lepoto

Vse prijave za PD GRADIS in PD ISKRA je treba oddati do vključno četrta tistega tedna, ko je izlet in plačati tudi kavcijo v kateri so zajeti stroški prevoza in nočnine v kočah. Prijave sprejemamo na tel. 061-41-422, int. 304 (ing. Kogej Rajko)

PD GRADIS PLAN IZLETOV ZA LETO 1978

Datum	Cilj poti	Nadm. višina	Dni	Kratek opis poti
22. IV.	Kum	1219	1	Radeče — Podkum — Vrh Kuma — Trbovlje
6. V.	Vremščica	1026	1	Pivka — Osojnica — Vremščica — Škocjanske jame — Divača
20. V.	Bevkov vrh — Sivka	1006	1	Cerkno — Bevkov vrh — Sivka — Razpotje — Gore — Idrija
27. V.	Golica	1835	1	Jesenice — Dom pod Golico — Savske jame — Suha — Golica — Javorniški Rovt — Koroška Bela
3. VI.	Srečanje Iskra — Gradis — Celovec		1	
17. VI.	Košuta	2088	1	Tržič — Završnik — Kal — Kofce — Košuta
24. VI.	Grintavec	2558	2	Krvavec — Kalški greben — Kokrško sedlo — Grintavec
29. VII.	Z Vršiča v Dolino Vrat	2547	2	Vrščič — Prisojnik — Razor — Pogačnikov dom — Na Kriških podih — Sovatna Dolina Vrat
22. VII.	Korošica Ojstrica	2349	2	Rogovile — Robanov kot — Korošica — Ojstrica — Bela Kamniška Bistrica
18. VIII.	Iz Jezerskega v Logarsko dolino	2001	1-5	Jezersko — Češka koča — Ledine — Okrešelj — Logarska dolina
(25)	Jalovec	2643	2-5	Vrščič — Zavetišče pod Špičkom — Jalovec — Zavetišče pod Špičkom — Vrščič
26. VIII.				
27. VIII.				
2. IX.	Sleme	1782	1	Kranjska gora — Vrščič — Sleme — Slemenova Špica — Tamar — planica
10. IX.	Triglav	2863	3	Komna — Sedmera jezera — Hribarice — Dolič — Planika — Triglav — Kredarica — Vrata
11. IX.				
12. IX.				
23. IX.	Krn	2245	2	Lepena — Krnsko jezero — Gomilščkovo zavetišče — Krn — Komna — Bohinj

Opis poti

Datum izleta

1. Kriški podi — Pogačnikov dom
2. Golica
3. Snežnik
4. Srečanje Iskra-Gradis-Celovec
5. Uskovnica—Hribarice—Sedmera jezera
6. Slovenska smer — Triglav
7. Pohorje
8. Velika planina, Korošica, Kamniško sedlo (tudi Gradisov izlet)
9. V tuje gore — Dolomiti
10. Srebrnjak
11. Srečanje s Tolminci
12. Kukova špica, Škrnatarica
13. Viš
14. Jerebica
15. Blegoš
16. V neznano

6. in 7. V.
13. V.
20. V.
3. VI.
15. VI.
1. in 2. VII.
15. in 16. VII.
22. in 23. VII.
19. VIII.
2. in 3. IX.
9. IX.
23. in 24. IX.
30. X.
14. in 15. X.
21. X.
11. XI.

Kaj je novega drugod?

»Mineralizator« — sredstvo za zaščito pred zunanjimi vplivi

Nedavno se je v Dvoru na Uni začela proizvodnja novega sredstva za zaščito pred vlago, nizkimi temperaturami in drugimi atmosferskimi vplivi. To sredstvo, imenovano mineralizator, proizvajajo po licenci neke švedske tovarne. Pravzaprav je to silikatni koloid brez vonja, po gostoti in barvi pa je najbolj podoben mleku. Spravljajo ga v plastične steklenice in sode od 1—50 litrov. Pomembno je, da je ta kemikalija vedno pripravljena za uporabo, saj je ni treba dodajati niti vode, niti kakršenkoli katalizator ali razredčilo. Z enim litrom tega materiala se lahko prenaša površina 4 kv. m. Na nasa se s čopičem ali razpršilcem. Mineralizator se največ uporablja za oplemenitenje in zaščito površine betona, opeke, lesa in kovine. Prodirajoč v strukturo teh materialov, impregnira površinski sloj, povečuje njegovo trdnost in pomeni popolno zaščito pred vodo, vlago, raznimi kisljinami, naftnimi derivati itd. Glede zaščite lesa mineralizator poleg tega, da preprečuje, da se les vžge. Poleg tega je mineralizator primeren tudi kot temeljni sloj za vse vrste barv in lakov ter kitov, pri vsem tem pa varuje tudi naravno barvo materiala.

Tovariš urednik!

V prvem ti iskreno čestitam kot glavnemu uredniku »Vestnika«, ko proslavlja svoj 20-letni jubilej! Prav tako tudi vsem zvestim sodelavcem! Zadnje štev. 240 sem z zadovoljstvom »predihal«, neverjetno pa je, da je minilo že 20 let tako uspešno in ustvarjalno! Ob obujanju spominov na snovanju »Vestnika« sem se počutil zopet mlad, malo vznemirjen. Kljub dolgi tedanji borbi, je »Vestnik« le zagledal luč sveta vsled naše skupne upornosti, zavesti, da je takšna informacija bila več kot nujna za nadaljnji razvoj samouprave! Seveda pa je bila več kot sreča, da si se ti tedaj nahajal v osrčju zahtevnih pionirskih nalog, katere si sprejel v reševanje z ljubeznijo in tebi edinim elanom, tudi na uredniškem delu! »Vestnik« je zaživel, osvojil bralce, istočasno pa dal tudi primeren odgovor vsem, ki so skeptično gledali »novorojenčka«, morda kot nepotreben strošek za podjetje. Ponovno hvala ti, za res ustvarjalno in nesebično delo na tem področju!

BOGO PEČAN

Montažne hišice iz Vlasotinca

Delavci »Mostogradnje« gradijo novi most čez Donavo pri Novem Sadu in pri tem uporabljajo do sedaj nenavadno tehnologijo pri izgradnji objektov te vrste, pa ne samo pri nas ampak tudi v Evropi. Pravkar so končali dela na dovozni konstrukciji in pripravili vse za montažo jeklene konstrukcije, katero bodo začeli v sredini tega leta. Zanimivo je, da bo ta most, dolg 1300 m, prešel Donavo brez podpornih stebrov, lokov ali nosilcev. Namreč, vsa konstrukcija, težka 8500 ton, bo enostavno »lebdela« nad reko naslonjena samo na bregova. To bo pravzaprav sistem gred, ki nosijo napete jeklene vrvi. Čez reko bo imel most razpon 350 m. Širina vozišča bo 30 m. Vse vrvi so izdelane iz specialnega jekla. Poleg tega vrvi ne bodo prepletene, kot je to običajno, ampak bodo v paralelnih žicah napeljene v polietilenske cevi. Kot predvidevajo, bo novi most preko Donave oddan v uporabo konec leta 1980.

Most pri novem Sadu — posebnost v Evropi

Industrija montažnih zgradb »BESKO« iz Vlasotinca bo v letošnjem letu izvozila v Italijo večjo količino camp-hišic, izdelanih iz montažnih elementov in tako ustvarila devizni priliv v vrednosti 15 milijonov din. Obstajajo tudi realni izgledi, da se bo količina še povečala, z ozirom na solidnost izvedbe teh objektov in ugled, ki ga je v zadnjih letih podjetje dobilo med tujimi partnerji.

V Ljubljani samo do 8. nadstropja

Ob razpravljanju o urbanističnem planu Ljubljane bo zaradi varnostnih ukrepov posebna pozornost posvečena planiranju gradnje objektov, na katere rušilna sila potresov manj deluje. Tako je štab za civilno zaščito mesta predlagal občinskim skupščinam zakon o največji možni višini bodočih gradenj. Višina naj bi zaenkrat bila le v merah osmih nadstropij. Ta predlog je nastal kot rezultat seizmoloških, geofizikalnih in geoloških raziskav in analitičnih rezultatov obstoječe dokumentacije o seizmoloških značilnostih Ljubljanskega območja.

PRAVNI NASVETI

Povezava z dajatvami v breme zdravstvene skupnosti

Glede na navedeno odredbo in glede na določila Samoupravnega sporazuma o vrstah in obsegu pravic iz neposrednega zdravstvenega varstva in o pravicah iz zdravstvenega zavarovanja (uradni list SRS, štev. 3-1976, z dne 13. 2. 1976) znašajo denarna povračila:

1. Pogrebna 3.875,20 din (za zavarovane primere od 11. 3. 1978 dalje).

2. Posmrtnina 3.875,20 din (za zavarovane primere od 11-3-1978 dalje).

3. Najmanjše nadomestilo osebnega dohodka med nezmožnostjo za delo za zavarovane primere od 1-1-1978 dalje znaša 2.179,80 din.

4. Najmanjši osebni dohodek znaša 45 % povprečnega za polni delovni čas preračunanega osebnega dohodka v preteklem letu 2.179,80 din.

Podaljšan porodniški dopust na osnovi določb zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. SR Slovenije, št. 24/77)

1. Trajanje podaljšanega porodniškega dopusta

Po preteku nepretrganega porodniškega dopusta 105 dni ima delavka pravico:

a) do porodniškega dopusta še 141 dni

b) ali (NOVO!) delati 21 ur na teden do 12. meseca otrokove starosti — s tem določilom je Zakon o delovnih razmerjih neenako obveznost delavk glede obvezne prisotnosti delavk na delu med skrajšanim delovnim časom po porodu odpravil.

Določba se izvaja od dne, ko je zakon stopil v veljavo.

2. (NOVO!) Delavka, ki rodi dvojčke ali hkrati več živorojenih otrok, oziroma težje telesno ali duševno prizadetega otroka, ima v skladu s 131. členom Zakona o delovnih razmerjih pravico podaljšanega porodniškega dopusta. Zakon ni določil, koliko naj traja podaljšani porodniški dopust, temveč je prepustil združe-

nemu delu in SIS otroškega varstva, da se o tem dogovore s samoupravnim sporazumom.

V 4. členu aneksa je določeno, da ima delavka, ki rodi dvojčke ali težje prizadetega otroka pravico do nadomestila osebnega dohodka za daljši podaljšan porodniški dopust v trajanju do enega leta otrokove starosti oziroma do skrajšanega delovnega časa do sedemnajstega meseca otrokove starosti.

3. (NOVO!) Delavka, ki sklene delovno razmerje, pa ima ob sklenitvi delovnega razmerja otroka, ki še ni dopolnil 12 mesecev starosti ima v skladu s 133. členom Zakona o delovnih razmerjih pravico, če to zahteva, delati 4 ure na dan do 12. meseca otrokove starosti.

4. Če se otrok rodi mrtev ali če umre po rojstvu med porodniškim dopustom ima delavka pravico ostati na porodniškem dopustu 42 dni od dneva poroda.

Satirične zgodbe

RAZLOG

Živela sta dva lopova. Mali lopov in veliki lopov — ne po velikosti, temveč po kaznivih dejanjih.

Ljudje so predvsem preganjali malega lopova.

Imel je preplitko denarnico, da bi lahko zaustavil preganjalce.

TUJI JEZIKI

Bil je domači turist. Rad je imel morje in je sovražil tuje jezike.

Ignoriral jih je že v gimnaziji. Na morju se je naučil spoštovati tuje jezike, kajti natakariji njegovega domačega sploh niso cenili!

PORAZ

Mnogi satiriki so se predali. Postali smo statistiki.

Sindikat se pripravlja na kongres

V mesecu aprilu je prišlo v razpravo osnovno gradivo za začetek priprav na kongrese Zveze sindikatov. Obravnava gradiva Zveze sindikatov Jugoslavije in gradiva, ki ga je izdalo predsedstvo ZSS je začetek priprav na kongrese zveze sindikatov tudi v naših osnovnih organizacijah. Omenjeno gradivo je podlaga za pripravo novega statuta ZSJ s tem pa tudi podlaga za spreminjanje in dopolnjevanje sindikalne organiziranosti in metod delovanja v vseh okoljih.

Pri graditvi in delovanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja sodeluje zveza sindikatov kot njegov integralni del ter je v organih in institucijah političnega sistema soodgovorna za odločitve, ki jih ti sprejemajo, saj deluje kot njihova notranja sila.

V tem, da pravočasno organizira politično razpravo o vsebini in ciljih odločitev, ki jih delavci sprejemajo v raznih oblikah odločanja, se kaže vloga zveze sindikatov v procesu odločanja v združenem delu.

V praktičnem uresničevanju ustavnega načela svobodne menjave dela se vloga zveze sindikatov kaže v tem, da ob družbenem dogovarjanju o razvoju družbenih dejavnosti in planiranju njihovega razvoja določi politiko zagotavljanja materialnih sredstev in način njihovega usmerjanja v skladu z družbenimi potrebami. V zvezi sindikatov pa se moramo tudi akcijsko organizirati in usposobiti za reševanje problemov in razvoja dohodkovnih odnosov v svobodni menjavi dela.

Pomembna je vloga zveze sindikatov v skupščinskem sistemu, ko v skupščine prenaša specifična vprašanja njenega delovanja in uresničevanja njene družbene vloge, ko zagotavlja, da v organizacijah združenega dela razpravljajo o vprašanjih, o katerih odloča zbor združenega dela, ko si prizadeva, da je v delegacijah kar največ delavcev, pomembno pa je tudi sodelovanje zveze sindikatov v družbenih svetih skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Pri organih zveze sindikatov od občine navzgor (sveti zveze sindikatov v občinah, pokrajinah, republikah in federaciji) bodo ustanovljeni družbeni sveti, ki naj bi prispevali k pravočasnejši in učinkovitejši akciji zveze sindikatov pri uresničevanju njene družbene vloge in naj bi

se angažirali predvsem v fazi pripravljanja stališč in odločitev, torej preden se organi zveze sindikatov izrečejo o pomembnejših zadevah.

V gradivu predsedstva zveze sindikatov Jugoslavije je nadalje opredeljeno, da je temelj organiziranosti in aktivnosti zveze sindikatov osnovna organizacija zveze sindikatov v TOZD oziroma v delovni skupnosti in organizacija zveze sindikatov v občini.

Pri organiziranosti zveze sindikatov izhajamo iz teritorialnega načela in iz proizvodno dohodkovnega načela.

Osnovna organizacija je začetna in temeljna oblika organiziranja delavcev v zvezo sindikatov in se konstituira po načelu ena temeljna organizacija združenega dela — ena osnovna organizacija zveze sindikatov. V večjih temeljnih organizacijah, ki imajo večje delovne enote z velikim številom delavcev, se lahko izjemoma ustanovi več osnovnih organizacij. Lahko pa v osnovnih organizacijah zavoljo celovitejše in vsestranske aktivnosti članstva ustanovijo podružnice, sindikalne skupine ipd., kot obliko dela.

Organi osnovne organizacije so skupščina, izvršni odbor in nadzorni odbor. Skupščino sestavljajo vsi člani osnovne organizacije. Skupščina voli izvršni odbor, nadzorni odbor, delovna telesa in druge oblike povezovanja delavcev določene s statutom zveze sindikatov republike ali pokrajine oziroma s pravili osnovne organizacije.

Tam, kjer bodo organizirali podružnice in sindikalne skupine, bo izvršni

odbor sestavljen po delegatskem načelu.

V delovni organizaciji z več osnovnimi organizacijami zveze sindikatov, se ustanovi konferenca zveze sindikatov delovne organizacije, ki se konstituira in deluje po načelih, kot jih poznamo sedaj.

Prav tako se organizacije zveze sindikatov ustrezno povezujejo v sestavljeni organizaciji združenega dela.

Več novosti zasledimo pri organiziranju sindikatov (sedanji strokovni sindikati), ki se oblikujejo v okviru zveze sindikatov kot oblika delovanja. Težišče njihove aktivnosti je v:

- problematiki pridobivanja in razporejanja dohodka in uveljavljanju sporazumevanja na tem področju,
- samoupravnemu organiziranju združenega dela na določenem področju,
- zadevah s področja delovnih razmer delavcev in
- proizvodnih tekmovanjih delavcev.

Sindikati se oblikujejo tako, da po dohodkovnem načelu povezujejo kompletarne dejavnosti. Pri tem je potrebno izhajati iz tega, da povezujejo ustrezne dejavnosti: proizvodnjo surovin, predelavo surovin, finalizacijo proizvodnje, izvozno in uvozno trgovino, trgovino na debelo in specializirano trgovino, promet s temi proizvodi, znanstvene organizacije, ki delujejo za to dejavnost, organizacije usmerjenega in visokega izobraževanja, ki usposabljaajo kadre za to dejavnost, inženiring in obrt v tej dejavnosti.

Organi sindikatov se oblikujejo po delegatskem načelu. Organe sindikatov v občini sestavljajo delegati organizacij ustrezne dejavnosti, organe sindikatov v republikah in pokrajinah pa praviloma sestavljajo delegati temeljnih in delovnih organizacij.

Zveza sindikatov se angažira v vseh oblikah samoupravnega in političnega delovanja v krajevni skupnosti. V krajevni skupnosti z več osnovnimi organizacijami ali njihovimi deli se po delegatskem načelu lahko oblikuje telo, ki usklajuje in vodi skupne akcije.

V občini se delavci, vključeni v osnovne organizacije zveze sindikatov, povezujejo v organizacijo zveze sindikatov občine. Ta organizacija je sestavni del političnega sistema socialističnega samoupravljanja, deluje samostojno in je aktiven dejavnik znotraj socialistične zveze delovnih ljudi.

Organi zveze sindikatov v občini se oblikujejo iz delegatov osnovnih organizacij zveze sindikatov. V načelu so organi zveze sindikatov v občini: skupščina, sveti, in nadzorni odbor.

Zveza sindikatov se tudi ustrezno organizira v mestih z več občinami, skupnostih občin (regija) in seveda v republikah oziroma pokrajinah in federaciji.

Povzeli smo samo nekatere osnovne poudarke iz gradiva predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije in to naj bo začetek naših razmišljanj in naše aktivnosti pri pripravi na kongrese zveze sindikatov.

VALTER MASTER

»Moral« na proverbi

Dešava se da su ocene o nečijoj nepodobnosti i same neopodobne jer, stoje na klimavim nogama. Na takve slučajeve ukazuje praksa sudova udruženog rada. Od nedavno, ovi radnički tribunali na osnovu nadležnosti date im zakonom proveravaju verodostojnost podataka na osnovu kojih se podobnost ocenjuje.

Ovakvi postupci vode se na predlog radnika pojedina u slučaju kada se smatra da su netačna mišljenja, koja su dobila težinu zvaničnosti a odnose se na moralne i druge kvalitete. Pozivajući se na podatke, svedoke, na sredinu u kojoj žive, radnici osporavaju da u njihovom odnosu prema izgradnji socijalizma i našeg samoupravnog društva ima mrlja i pukotina.

»Naravno, sudovi udruženog rada ne ispituju moralnu podobnost, niti ocene preinačuju« — veli tim povodom predsednik Zajedničke sednice sudova udruženog rada Jugoslavije Ljubisav Stojanović. Oni se upuštaju u proveru činjenica na osnovu kojih je ocena doneta, potvrđuju ili negiraju svojim rešenjem jesu li one istinite. »Često, radnici su spremni da odustanu od ličnog imovinskog zahteva u sporu koji pred sudovima udruženog rada vode. Nikada, međutim, ne odustaju od zahteva da dokažu svoju moralnost,« ističe Ljubisav Stojanović, govoreći o ovoj i drugim vrstama sporova koji se vode

pred samoupravnim sudstvom. Preko 90 odsto sporova pred ovim sudovima pokreću radnici i kako je praksa pokazala u više od 70 odsto slučajeva zahtevi su opravdani, dakle njihova prava tamo gde stiču dohodak, stan i ostalo ugrožena su nepravdama iz kojih stoji najčešće manipulisanje samoupravljanjem.

Sva ta pitanja, pa i utvrđivanje verodostojnosti podataka o podobnosti daleko će se mirnije pa i efikasnije rešavati kada počnu s radom sudovi udruženog rada posebne nadležnosti. Oni će, kako je zamišljeno, biti specijalizovani za pojedina najkarakterističnija pitanja koja se pojavljuju u praksi. Mnogi su, prema rečima Stojanovića, ove sudove shvatili fakultativno. I praksa i zakon, međutim, ukazuju da njih treba obavezno organizovati. To znači, praktično, da će za stambena pitanja, pitanja raspodele, i ostala postojati posebni sudovi rasterećeni svaštarenja i presuđivanja u raznim oblastima.

U pitanjima koja se ne tumače samo paragrafima, nego pre svega ljudskim razumevanjem, potpunim poznavanjem okolnosti na »licu mesta«. Svakako, da visoku autoritativnost takvim presudama obezbeđuje činjenica da o problemima radnika sude i presuđuju njihove kolege, neposredni učesnici udruženog rada.

DRAGAN MILOSAVLJEVIĆ

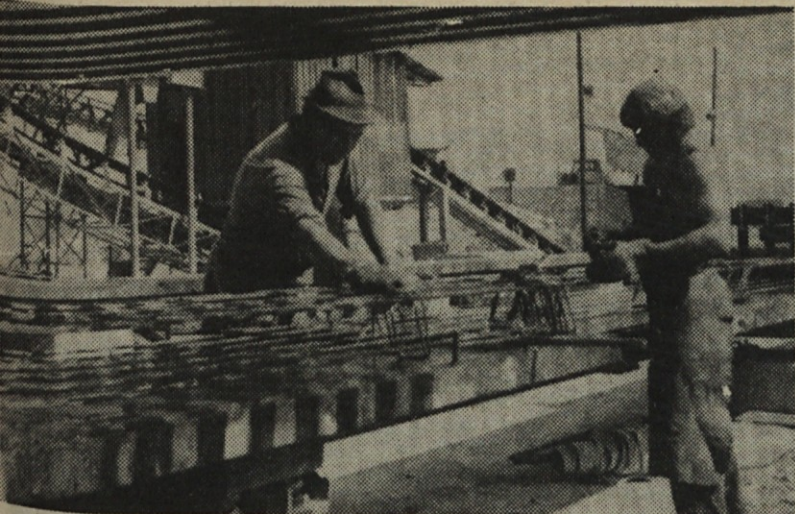
Vojaki nam pišejo

Preko Gradisovega vestnika bi rad pozdravil vse učence TOZD Ljubljana-okolica in njene delavce, posebno pa tovariše s katerimi sem delal na gradbišču »Tosama« v Domžalah.

LOŃČAREVIĆ ŽARKO

V. P. 8115 — 28 A

11082 Zemun

Kako dobro in pazljivo delati?

V naših temeljnih organizacijah združenega dela imamo vedno več motornih verižnih žag. Te motorne verižne žage niso nevarne, če z njimi upravljajo — delajo delavci, ki so jim nevarnosti in način dela s to žago poznane in da z njimi ravnaajo tako, kakor je to določil proizvajalec teh žag.

Neizkušenim in neveščim delavcem je delo s temi žagami zaradi nevarnosti poškodb prepovedano.

Prav tako je prepovedano, da se žago uporablja na drug način, kakor ga je določil proizvajalec.

Delovodje in drugi neposredni vodje dela so dolžni redno zasledovati, kako delavci ravnaajo in delajo s temi žagami. Predvsem pa do solžni, zahtevati od delavcev, da le-ti poznajo »Navodila za uporabo in vzdrževanje Homelite motornih verižnih žag« in se teh tudi pridržujejo. Če teh navodil ne poznajo ali jih na

gradbišču — delovišču nimajo, jih morajo zahtevati od strojnih referentov. Navodilo je sestavni del žage in mora žago tudi redno spremljati.

Nekaj najosnovnejših navodil za varno uporabo omenjene verižne žage:

— Ko zaganjate (»užigate«) motorno žago, jo dobro držite v sredini nosilnega ročaja, **predvsem pa se je treba prepričati, če je veriga prosta in ne ovirana, ker se prične veriga vrteti takoj po »vžigu« motorja.**

— Vedno uporabljajte le ustrezno mešanico goriva.

— Pravilno in pravočasno mazanje žage je nujno — neobhodno potrebno.

— Pomanjkljiva namestitve letve in verige je zelo nevarna. Veriga mora biti vedno dobra in pravilno brušena. Skrhana veriga otežkoča delo in zmanjšuje varno delo.

— Gorivo — bencin mešajte in hranite vedno v čistih, varnih in posebej označenih posodah. Bencinski rezervoar pokrijte le na prostem in ne dovolite, da se bencin razlija po žagi ali okrog žage po tleh. Ne nalivajte bencina s prižgano cigareto v ustih, ali ko je motor v teku. Motor »užigajte« vedno le v primerni oddaljenosti od bencina.

— Ko žagate, poskrbite za varno stojišče. Delavec mora pri žaganju razporediti svojo težo enakomerno na obe nogi, da mu ne zdrsne in da se ne poškoduje. Žago je treba med žaganjem neprenehoma trdno držati z obema rokama. Odstranite vse odpadke in nepotrebno navleko, ki bi vas ovirala pri žaganju. Odstraniti je tudi treba lahko vnetljivi material.

— Če podirate drevje, poskrbite za prost urnik v diagonali med smerjo nazaj in vstran od padca drevesa. Pri prežagovanju v strmini mora delavec stati vedno na zgornji strani.

— Kadar popravljate, nalivate bencin, mažete ali motorno žago prenašate **morate motor vedno ugasniti.**

— Žagajte vedno po osnovnih pravilih tehnike, katere je predvidel in določil proizvajalec žage.

— Trenje in razna umazanija, kakor zemlja, blato, žaganina, zbruski in podobno škodijo vsem gibljivim delom motorne žage. Žaga v zanemarjenem stanju je tudi lahko vzrok poškodb pri delu.

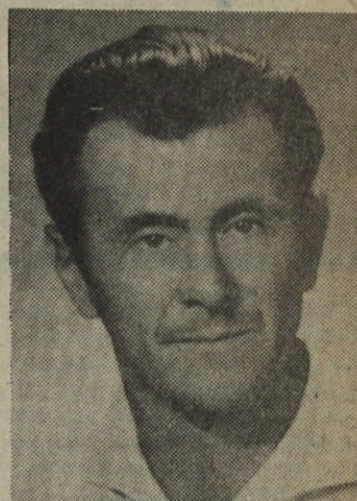
— Tisti del lesa, ki se ga name-rava žagati, mora biti temeljito očiščen.

— Verigo naj brusi le več in sposoben delavec in to tako, kakor je določil proizvajalec.

— Da se prepreči pregrevanje motorja, se mora valj in rebra redno čistiti. Tudi glušnik moramo redno čistiti. Nikoli ne smemo žagati brez glušnika.

— Popravila, regulacije in druge pomembnejša dela ne opravljaj sam, le-ta naj opravi za to usposobljen strokovnjak.

— Vedno spremljajte in mislite na varnost pri delu.

Karel Makuc

Za njima je ostala praznina

Pred kratkim sta odšla v zaslužen pokoj dva dolgoletna člana naše TOZD GE Jesenice.

Karel MAKUC se je v Gradisu zaposlil že leta 1947. Začel je na gradbišču hidroelektrarne Moste, tako kot marsikateri drugi mlad delavec. Tam je delal do leta 1954, nato pa je v TOZD Jesenice prevzdravil marsikateri konec naše dežele. Postal je visokokvalificirani miner in na tem zahtevnem delovnem mestu je dočkal tudi upokojitve.

Avgust SKRT je prav tako visokokvalificirani miner. Le leto kasneje kot tov. Makuc je tudi on začel delati na gradbišču hidroelektrarne Moste 1954. leta je začel delati na Gradisovem gradbišču v Medvodah, nato pa povsod tam, kjer so potrebovali njegovo minersko sposobnost.

Oba tovariša sta bila vestna, marljiva in poštena delavca, zato ni čudno, če je za njima v naši TOZD ostala večja praznina. Vendar obema želimo, da bi zasluženi pokoj uživala še vrsto let zdrava in srečna v krogu svoje družine.

SODELAVCI

Avgust Skrt

Pogrešali ga bomo

V aprilu 1978 je bil upokojen naš dolgoletni sodelavec Flander Darko. Rojen je bil v kmečki družini v Nova-

Darko Flander

kih nad Cerknim. Že v mladosti je občutil vso grenkobo življenja, saj je družina štela osemnajst otrok.

Leta 1942 so ga aretirali Italijani in ga v zaporih na Goriškem zadrževali šest mesecev, nato pa so ga mobilizirali v delovne čete italijanske vojske na Sardinijo. Po kapitulaciji Italije je

bil pod vojaškim režimom ameriške vojske, kjer je opravljal raznovrstna dela na Sardiniji in Korziki do oktobra 1945, ko se je vrnil v domači kraj. Sodeloval je pri obnovi porušene domovine do novembra 1946, ko se je zaposlil v Škofji Loki. Februarja 1948 se je zposlil v naši TOZD kot priučen tesar, nato pa uspešno opravil izpit za kvalificiranega tesarja. Zaradi prizadevnosti, marljivosti in drugih vrlin si je kmalu pridobil zaupanje sodelavcev in postal skupinovodja. Uspešno in z bogatimi delovnimi izkušnjami je sodeloval skoraj na vseh gradbiščih, kjer je izvajal Gradiso obsežnejše in zahtevnejše naloge. Delal je na mostovih dolenske in gorenjske ceste v Trebnjah, Grosupljem, na Peračici, Lubno in Lešnica ter pri gradnji hidrocentrale Žirovnica, pri gradnji Litostroja, Tomosa in drugod.

Svoje bogate izkušnje je vedno rad posredoval mlajšim sodelavcem in nam na ta način veliko pripomogel k izpopolnjevanju mladega kadra. Upamo in želimo, da se bo tudi ob odhodu v pokoj še naprej počutil kot član našega kolektiva in se udeleževal raznih prireditev, ki jih organiziramo vsako leto.

Tovarišu Flandru za vloženo minulo delo iskrena hvala.

ČLANI KOLEKTIVA

Ustavljanje, parkiranje in vleka vozil

Vozišče oziroma cesta je namenjena predvsem za promet vozil, kar ima za posledico, da bomo naše vozilo, če je le mogoče, ustavili ali parkirali vselej izven vozišča oziroma na parkirnem prostoru, saj tako vozilo ne bo oviralo ostalih udeležencev v prometu.

Ustaviti moramo vselej na tak način in na takem mestu, da s tem dejanjem ne bomo spravljali v nevarnost niti sebe niti drugih. V nasprotnem primeru lahko pričakujemo, da bodo pristojne službe odredile odstranitev našega parkiranega vozila s »pajkom«, če bomo z napačnim parkiranjem spravljali druge udeležence v neposredno nevarnost. V tem primeru bomo dolžni, poleg kazni za nepravilno parkiranje, poravnati tudi stroške odstranitve vozila.

Kje vse je ustavljanje in parkiranje prepovedano, natančno določajo prometna pravila. Posebej pa naj opozorim, da ne bomo ustavljali ali parkirali svojega železnega konjička na tistih prometnih površinah, ki so namenjene za druge udeležencev prometu, npr. na pločnikih, kolesarskih stezah itd.

Omeniti je potrebno tudi o ustavljanju in parkiranju na tistih krajih, kjer je parkiranje omejeno na določen čas. V takih primerih, če ni javnih parkirnih ur, moramo imeti v vozilu svojo parkirno uro in jo disciplinirano naravnati, preden vozilo zapustimo, po preteku določenega časa pa vozilo odpeljati.

Ko smo vozilo ustavili in ga želimo zapustiti, velja precejšnjo pozornost posvetiti odpiranju vrat, da ne bi s

tem ogrožali varnosti prometa. Za ta dejanja je odgovoren voznik. Zato ne bo odveč, da se takrat, ko izstopajo naši sopotniki, ki ne predvidevajo nevarnosti v zvezi z odpiranjem vrat, potrudimo in jim sami odpremo vrata potem, ko smo ugotovili, da to ne bo nevarno. S tem smo tudi prispevali k varnosti prometa, razne tete in druge gospe pa bodo celo zaključile, da smo dobro vzgojeni in nas ocenile kot velikega kavalarja in gentlemena.

Po vsej verjetnosti pričakujemo, da bomo parkirano vozilo, ki smo ga zapustili, ob povratku tudi tam našli. Res bo tako, če smo izbrali pravo mesto, saj nam ga takrat »pajek« ne bo pohrustal; in če smo ukrenili tudi vse potrebno, da se vozilo ne bo samo premaknilo in podvzeli ukrepe, ki bodo preprečili, da bi nam ga kdo ukradel.

Pri ustavljanju in parkiranju pa naj omenim tudi zakonsko olajšavo za zdravstveno osebo pri opravljanju svojih dolžnosti in za invalidne voznike. Vozila teh voznikov lahko imajo na vidnem mestu poseben razpoznavni znak in v tem primeru smejo ustaviti ali parkirati vozilo tudi na mestih, kjer sicer to ni dovoljeno, seveda pod pogojem, da neposredno ne ogrožajo varnosti prometa.

O ustavitvi vozila govorimo tudi takrat, ko se vozilo ustavi zaradi okvare, ko se torej samo zaradi manjkajočih ali pokvarjenih delov ne more premakniti. V takem primeru višje sile je potrebno pokvarjeno vozilo na motorni pogon od vleči. Pokvarjena vozila smemo v smislu novih prometnih določil načelno vleči le tako, da je prednji ali zadnji del vozila naslonjen ali obešen na vlečno vozilo ali na vlečno prikolico in ima vlečno vozilo luč jantarne barve.

Z vrvjo ali drogom je sedaj vleka pokvarjenega vozila izjemoma dovoljena le do najbližjega kraja, kjer je okvaro mogoče popraviti. Še enkrat naj omenim, da pri vleki pokvarjenih vozil ne smemo prekoračiti hitrosti 50 km na uro.

Z novimi predpisi je vleka regulirana tudi na avtomobilski cesti in sicer tako, da je načelno prepovedana. Izjemoma je vleka na avtomobilski cesti dovoljena le, če se je vozilo pokvarilo na avtomobilski cesti in sicer do prvega izvoza iz avtomobilske ceste, pri čemer pa je potrebno vozilo po skrajnem desnem prometnem pasu.

Lep pozdrav, srečno vožnjo in čim manj sitnosti z avtom.

Šofer Škornik pravi, da je stroj odličen, le s cestami je problem

Prvi maj, naš lep praznik

Ime meseca — maj zveni prijetno celo nežno. To je mesec, ki je v zgodovini nemalokrat omenjen in zapisan. Tudi danes se to ime večkrat omenja, med ljudmi je čutiti prijetno razpoloženje, ko se bliža prvi dan v maju. Tudi ostali dnevi so po svoje lepi, saj je že vse zeleno v naravi toda prvi maj je svečan dan, to je praznik dela, zgodovinski dan. Ta dan praznujejo vsi narodi sveta, vendar različno, nekje javno — sproščeno, nekje še na skrivaj, oblasti jim ne dovolijo, le česa se bojijo ob takem prazniku.

Pri nas se prvi maj praznuje z veseljem, svobodno. V povojnih obdobjih se je ta veliki praznik dela praznoval z različnimi paradami, kjer je sodelovalo mnogo ljudi. Pred drugo svetovno vojno je praznovanje tega delovnega praznika tudi pri nas bilo prepovedano. Kljub prepovedi se je praznovalo na skrivaj — v naravi. Večkrat so udeležence preganjali in celo odvedli v zapore. No danes tega ni več, tudi ni več parad, je pa dan povdarek na opravljena dela. Za počastitev in popestritev praznovanja se ob tej priliki odpirajo novi obrati — objekti, ki so bili zgrajeni za dobrobit naših delovnih ljudi, nas vseh. Torej vsako leto je za ta praznik nekaj no-

vega, novi delovni uspehi, ki s tem dvigajo naš družbeni in osebni standard.

In kako bo vsak posameznik prispeval k večji prazničnosti? Jasno nekdo več drugi manj, kot je to običajno. Letošnji prazniki so se tako združili, da smo kar en teden odsotni in v brezdelju. Dobro-došli pa vsem tistim, ki radi potujejo drugi bodo odšli v skupini ali posamezno v naravo, najbolj pa bodo verjetno delovno proslavili kmetje, če jim bo vreme naklonjeno.

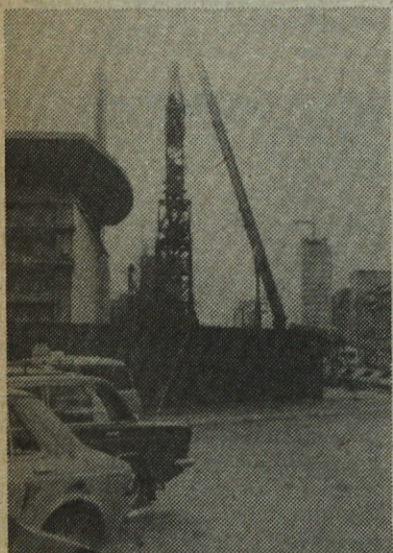
Po vrnitvi na delo bo tako praznovanje ostalo v lepem spominu, mnogo bo izrečenega o doživetjih in to med opravljanjem delovnih nalog. Na ta račun naj ne vpliva na storilnost, obratno, še večja bi morala biti, saj smo spočiti za komentarje pa si vzamimo čas ob drugih priložnostih, sproščeni delovnih skrbi in bo tako pripovedovanje lepše, pestrejšje.

Eden izmed lepih prispevkov k takim praznovanjem bi bil vsekakor poboljšani odnos oziroma čut opravljanja delovnih nalog ter s tem vzporedno dvig storilnosti, na katerih lahko bolujemo. Če imamo že oblasti potem delu delajmo v pravem pomislu čast.

LUŠN

Lopata je večkrat rešiteljica na slabi dovozni cesti

Montaža žerjava ob najbolj prometni Titovi cesti v Ljubljani za gradnjo posl. centra Slovenijalesa

Sklepi samoupravnih organov O Sklepi samoupravnih organov O sklepi samoupravnih

SKLEPI

1. Seje delavskega sveta TOZD GE Nizke gradnje, ki je bila v četrtek, 30. 3. 1978 ob 7. uri v sejni sobi uprave TOZD Maribor, Lavričeva ul. 3.

1. Ugotovi se, da od 20 navzočih izvoljenih delegatov seji prisostvuje 16, kar predstavlja več kot eno polovico. DS lahko začne z delom.

2. Ugotovi se, da so volitve pravilno potekale, da nanje ni pripomb in se potrdi mandat spodaj navedenim izvoljenim delegatom v DS TOZD:

1. Vesel Marija
2. Zorec Stanko
3. Brodnjak Berta
4. Horvat Franc
5. Hausmeister Mirko
6. Butina Milan
7. Krštinc Ivo
8. Keuc Albin
9. Pukšič Milan
10. Kostanjevec Janez
11. Habinger Ivan
12. Lorbek Anton
13. Glumac Dušan
14. Flašker Ferdo
15. Arsič Miroslav
16. Hrkič Omer
17. Mirič Nikola
18. Draškovič Franc
19. Vitek Martin
20. Žganec Mijo

3. Za izvolitev predsednika DS in namestnika predsednika se izvoli volilna komisija v sestavi:

Zap. št. iz plana	Kom.	Osnovno sredstvo	Vrednost
1	1	Pogoni za mont. konstrukcijo	iz združenih sredstev
10	5	kotni brusilni stroj	22.500
11	5	vrtalni stroj	12.500
12	2	varilni agregat	9.000
17	2	ročni skobeljnik	8.000
18	3	žaga krožna	12.000
19	1	osebni avtomobil	400.000
28	2	TV sprejemnik	9.000
	1	tovorni avtomobil TAM 5500 z dvigalno napravo	350.000

10. DS potrdi cene 10-dnevnega letovanja v avtoprikolicah, ki bodo postavljene v avtocampu STOJA pri Puli:

		Cena letovanja brez hrane za eno prikolico
predsezona	1. 5.— 6. 5.	500
	21. 5.— 31. 5.	600
	1. 6.— 10. 6.	600
	11. 6.— 20. 6.	900
	21. 6.— 30. 6.	900
sezona	1. 7.— 10. 7.	1100
	11. 7.— 20. 7.	1100
	21. 7.— 31. 7.	1100
	1. 8.— 10. 8.	1100
	11. 8.— 20. 8.	1100
	21. 8.— 31. 8.	1100
	1. 9.— 10. 9.	900
posezona	11. 9.— 20. 9.	600

Brodnjak Berta, dipl. ing., Zorec Stanko in Habinger Ivan.

4. Za predsednika DS TOZD je bil z večino glasov izvoljen Pukšič Milan, gr. ing., za namestnika predsednika pa Krštinc Ivo.

5. Na prihodnji seji ko bo znana vsebina samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v gradbeništvu, s katerim moramo vskladiti naše sam. akte, bo DS določil terenski dodatek, cene prehrane in stanovanja ter več razrede za pogoje dela na terenu. Pri sestavi končnega predloga za TOZD naj sodeluje tudi predsednik DS in OOS.

6. DS sprejema predlog delovnega osnutka za dopolnitev sam. sporazuma o združitvi TOZD v GIP Gradis Ljubljana s pripombo, da se naj vnesejo v predlog določila, ki bodo določala, da se mora takoj, že ob predvidenem delu pripraviti osnutek sporazuma o urejanju medsebojnega razmerja v zvezi z ustanovitvijo in delom delovne enote v tujini.

7. DS poblašča direktorja TOZD, da v zvezi dela v Iraku vrši nadaljne pogovore v smislu enote, ki ima največji delež pri tem delu in da mi prevzamemo organizacijo operativne izvedbe del, kar bi v glavnem krili iz obstoječih kapacitet.

8. DS potrdi plan investicij v osnovna sredstva za leto 1978. Plan je priloga zapisnika.

9. DS odobri, da se takoj nabavi naslednja osnovna sredstva:

11. Arena-turist Pula se nakaže v dveh tranšah najemnina za campiranje dveh avtoprikolic v Avto-campu STOJA pri Puli v znesku din 17.400 iz sklada skupne porabe TOZD v sezoni 1978 in sicer:

za obdobje

od 1. 10. do 30. 4. 1979 din 2.400

od 1. 5. do 30. 9. 1978 din 15.000

12. DS poblašča delegate DS, da glasujejo za osnutek sklepa DS o sklenitvi pogodbe za dodelitev trajne pravice do zemljišča za izgradnjo počitniškega doma v Biogradu. Delegati naj postavijo vprašanje načina delitve stroškov investicije.

13. DS sprejema stališča k predlaganim režimom glede udeležbe na sejnih in razstavah doma in v tujini, ki so bila predlagana z dopisom št. 39 (0-3) 78 101 z dne 25. 3. 1978. V stališčih se naj določijo kriteriji delitve stroškov.

14. DS sprejema na znanje zabeležko sestanka v Mariboru, dne 2. 3. 1978, glede izgradnje samskega doma in obrata družbene prehrane ter upravljanja delavskih domov na mariborskem območju. V organ upravljanja z združenimi sredstvi se izvolijo: Bevc Danilo, dipl. ing., Ciringer Ivan in Zemljič Mirko.

15. TOZD GE Nizke gradnje se bo vključila v sofinanciranje stanovanj za strokovne kadre skupnih služb, ki so nujno potrebni in pridejo v Gradis od drugod ali iz oddaljenih TOZD.

16. DS podpira akcijo za ustanovitev poslovne skupnosti GAST in vzame na znanje poročilo o dosedanjih prizadevanjih v tej smeri.

17. Delavcem, ki so bili premeščeni na gradbišče Krška vas in AC Dolgi most Vrhnika se prvih 14 dni izplačajo polne dnevnice, nadalje 70 %.

O morebitni spremembi tega sklepa, bo DS razpravljala na prihodnji seji, ko bo reševal višino terenskih dodatkov za vsa gradbišča TOZD.

18. DS je vzel na znanje poročilo vodje gradbišča v Trbovljah glede opravljanja dela v podaljšanem delovnem času šoferja Vidmarja Franca na gradbišču v Ivančni gorici in nadvozi Celje.

19. DS sprejme plan delovnega časa za gradbišča v TOZD NG za čas od aprila do decembra 1978.

20. DS naroča direktorju TOZD, da se izvedejo vsi potrebni ukrepi za čimhitrejšo rešitev sporov z DEM glede plačila raznih zahtevkov in črtanja že priznanih razlik v ceni.

21. DS je sprejel sklep, da se povrnejo delavcem preveč izplačani prispevki za otroško varstvo pri izplačilu OD za mesec april 1978.

22. DS bo zahteve za varstvo pravic delavcev zaradi osebnih dohodkov obravnaval na prihodnji seji, ko bodo sprejete nekatere

spremembe v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

23. Za pripravo predloga kandidatov za komisije, ki jih voli DS TOZD, se imenuje:

predsednik OOS Hladen Janez
predsednik DS Pukšič Milan, gr. ing.

predsednik mladinskega aktiva Černešek Silva
sekretar ZK Kos Ivan in
Zemljič Mirko, kot predstavnik kadr. službe.

24. Zaradi nujne potrebe po približno 40 delavcih različnih kvalifikacij za dobo cca 3 mesecev se sklene pogodbe za izvršitev del z »grupami gradjana«. Za izvršitev sklepa se zadolži kadrovska služba.

SKLEPI 3. SEJE DS TOZD ŽELEZOKRIVNICA, KI JE BILA 30. 3. 1978:

1. Sklep:

Člani DS so predlagali in soglasno sprejeli:

— Komisija za proizvodnjo in delitev dohodka:

predsednik: tov. Ferle Alojz
1. član tov. Rozman ing. Benjamin

2. član tov. Halas Ivan
3. član tov. Novak Ivan
4. član tov. Božović Mira
5. član tov. Jevtič Milan
6. član tov. Colovini Bruno

— Komisija za varstvo pri delu:

predsednik: tov. Kelenc Jože
1. član tov. Milković Anton
2. član tov. Sejdić Ferid
3. član tov. Cigan Jakob

— Komisija za standard in rekreacijo:

predsednik: tov. Rozman ing. Benjamin

1. član tov. Župić Ostoja
2. član tov. Horvat Marija
3. član tov. Žizek Majda

2. Sklep:

Člani DS so se po razširjeni debati strinjali s sodelovanjem z »Armiračem« in so sporazum soglasno sprejeli. Za kreditno pogodbo je podpisnik glavni direktor ing. Skulj. Podpisnik Sporazuma o planskem in poslovnem sodelovanju pa je ing. Kohne.

3. Sklep:

Potrebno je dopolniti manjkajočo opremo za samozaščito.

4. Sklep:

Delavski svet je soglasen, da se da obračun regresa zadelavce v Krškem na Delavski svet takrat, ko pride poimenski spispek iz Krškega.

5. Sklep:

Tov. Vidović Đ. in tov. Kelencu se povrnejo stroški za vožnjo iz San-

Sklepi samoupravnih organov O Sklepi samoupravnih organov O sklepi samoupravnih

skega Mosta do Ljubljane (pogreb tov. Bečiča). V zvezi z gornjim se odobri kilometrino za Duraković Osmana v eno smer — km 385. (Prevoz sodelavcev na pogreb).

6. Sklep:

RN od komunalnega podjetja Tržič se plača iz sklada skupne porabe. Prevoz s kombijem (ON od SPO) pa gre na tekoče stroške.

7. Sklep:

Soglasno je bilo potrjeno, da se odobri bone za malico za sledeče delavce: Žigon, Colovini, Milković, Maček, Mahnič in da se črpa sredstva zanje iz sklada skupne porabe.

8. Sklep:

Koriščenje nadur — delavci imajo pravico opraviti le 12 nadur na teden, največ 49 nadur na mesec. Več jih ne sme imeti nihče. O tem se obvesti oddelek za OD.

9. Sklep:

Delavski svet se strinja s predlaganim, da se oddvoji 3 mio din za strojno mehanizacijo oz. težko mehanizacijo avtopark in SIP.

10. Sklep:

DS je sprejel stališče, da se doplača 60.000 din za stanovanje Romozi v primeru, da se dobi bančni stanovanjski kredit na gornji znesek. V nasprotnem primeru se prošnji ne more ugoditi.

11. Sklep:

V primeru, da je tov. Simić odsoten na centralnem delavskem svetu, se pobavi tov. Novakovića, ki je tudi delegat CDS na DS TOZD Železokrivnice, da poroča o problemih DS Gradisa.

12. Sklep:

Na naslednje seje DS TOZD se vabi tudi:

- predsednika sindikalne organizacije — tov. Sejdića
- predsednika delavske kontrole — tov. Cedilnika
- direktorja TOZD — ing. Kohneta
- oba pomočnika direktorja TOZD — tov. Ferleta in ing. Rozmana
- ostali po potrebi

13. Sklep:

DS se strinja, da se udeležita mladinske delavne akcije v Suhi Krajini 2 mladince in Save 2 mladince — vajenca.

SKLEPI

II. redne seje delavskega sveta TOZD LIO Škofja Loka, ki je bila dne 1. 4. 1978.

1. V celoti se potrjuje predlog komisije za medsebojna razmerja in komisije za proizvodnjo in delitev

dohodka, ki sta obravnavali pritožbe delavcev v zvezi z razporeditvijo na delokroge.

2. Ponovna ocenitev nekaterih delokrogov se izvrši do konca meseca maja in se predloži na referendum 1. 6. 1978.

3. Potrdi se predlog dodatnega sklepa za izgradnjo počitniškega doma na že potrjeni lokaciji v Biogradu n-m. (Predlog je priloga sklepov).

V kolikor bi bila razpoložljiva sredstva, naj se za TOZD LIO nabavi za letovanje delavcev nekaj počitniških prikolic.

4. Na zvezno delovno akcijo »Šamac-Sarajevo«, ki bo v času od 1. 5. do 31. 5. 1978 se pošlje 2 najboljša — družbeno aktivna mladince TOZD. Za čas odsotnosti se jima odobri izredni plačan dopust.

5. GD Škofja Loka se ob priliki organizacije tombole nudi 2 zaboja lesnih odpadkov.

6. Vloga Gasilskega društva Gorenja vas za finančno pomoč pri nabavi tovornega avtomobila s cisterno se zavrne.

7. Povrnejo se stroški za nabavo učbenikov in druge literature delavcev izrednim študentom na višjih šolah.

S tem v zvezi se s študenti sklenejo posebne pogodbe, podpisnik pogodb je direktor TOZD.

Po končanem študiju so dolžni učbenike in ostalo literaturo vrniti v TOZD LIO.

8. Pospešuje naj se dejavnost razstavljanja izdelkov na sejmi in razstavah doma in v tujini. Obveznost organiziranja razstav na sejmi s koordinacijo naj prevzame komercialna služba.

Vsi stroški, ki imajo skupen značaj za vse TOZD v sestavu GIP Gradis, naj bodo vključeni pri stroških skupnih služb, ki se nato razdelijo po dogovorjenih osnovah in merilih na TOZD.

Tisti del stroškov, ki imajo značaj le za posamezno TOZD udeleženko na sejmi ali razstavah, pokriva TOZD udeleženaka sama.

SKLEPI

II. seje delavskega sveta »Gradis« TOZD Obrata gradbenih polizdelkov Ljubljana, z dne 13. 4. 1978

1. Za overovatelja zapisnika sta imenovana tov. Kardoš Angelca in tov. Rotman Ivan.

2. DS ugotovi, da so sklepi I. seje z dne 23. 3. 1978 izvršeni.

3. DS sklene, da o dodelitvi mleka delavcem v železokrivnici odloči komisija za varstvo pri delu

TOZD OGP po predhodnem posvetu s službo varstva pri delu GIP Gradis.

4. DS razpisuje referendum za sprejem sprememb in dopolnitev naslednjih samoupravnih aktov:

- za sprejem sprememb in dopolnitev Pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupne porabe za delavce TOZD OGP
- za sprejem sprememb in dopolnitev STATUTA TOZD OGP Ljubljana.

Referendum se izvede v petek dne 21. 4. 1978 s pričetkom ob 5.30 uri v obratni menzi TOZD.

5. DS je imenoval volilno komisijo za izpeljavo glasovanja na referendumu v naslednjem sestavu:

- Sever Jože — predsednik
- Kutnjak Franc — član
- Hrženjak Djuro — član
- Volilna komisija na svojem prvem zasedanju imenuje volilne odbore.

6. DS vzame na znanje informacijo o bolniškem staležu v letu 1977 in sklene, da to problematiko obravnavajo tudi družbenopolitične organizacije TOZD OGP. S sklepom se jim posreduje material.

7. DS v zvezi stanovanjske problematike sprejme sledeče sklepe:

- a-1) Spremeni se pogodba Ljubljanske banke št. 5089 z dne 16. 9. 1977, ki se nanaša na vezavo stanovanjskega prispevka v znesku din 600.000, z dne 16. 9. 1977 vezano za dobo 10 let in 175 % kreditom tako, da se isti znesek veže za dobo 25 let z 200 % kreditom, kar zneske 1.200.000 din in možnostjo koriščenja takoj.

2) Spremeni se pogodba Ljubljanske banke št. 5317 z dne 16. 12. 1977, ki se nanaša na vezavo stanovanjskega prispevka v znesku 300.000 din, z dne 16. 12. 1977, vezano za dobo 10 let in 175 % kreditom tako, da se isti znesek veže za dobo 25 let z 200 % kreditom, kar zneske 600.000 din in možnostjo koriščenja takoj.

3) Spremeni se pogodba Ljubljanske banke št. 5316 z dne 16. 12. 1977, ki se nanaša na vezavo stanovanjskega prispevka Posebne enote Velo v znesku din 150.000, z dne 16. 12. 1977, vezano za dobo 10 let in 175 % kreditom tako, da se isti znesek veže za dobo 25 let z 20 % kreditom, kar zneske 300.000 din in možnostjo koriščenja takoj.

4) DS potrjuje oziroma obnovi sklep XVII. seje prejšnjega DS z dne 17. 8. 1977. o vezavi stanovanjskega prispevka za leto 1978 in vezavi neizkoriščenih sredstev stanovanjskega prispevka na dan 31. 12. 1977, kar zneske za OGP din 98.972

ter za Velo din 9.024,90 oziroma skupaj din 107.996,90. Tako neizkoriščena sredstva stanovanjskega prispevka na dan 31. 12. 1977, kot tudi vsa sredstva stanovanjskega prispevka v letu 1978 se vežejo v LIO za dobo 25 let in 200 % kreditom.

b) DS sklene, da se TOZD OGP ne udeleži V. natečaja pri stanovanjski skupnosti Ljubljana vsled pomanjkanja denarnih sredstev, ki so potrebna za lastno udeležbo.

c) DS imenuje tov. Praček Alojza v komisijo za vskladitev nagrajevanja delavcev v TOZD in delovni skupnosti kot predstavnik TOZD OGP Ljubljana.

d) DS sklene, da se za potrebe obračunavanja delovnih nalogov sklene s tov. Škuljem pogodba o delu. Za vestno opravljeno delo se mu prizna honorar v znesku din 2.000 od 16. 2. 1978, dalje, dokler se ne najde druga primerna rešitev.

e) Na predlog sklepa proizvođa nega sestanka TOZD OGP z dne 7. 4. 1978 je DS sklenil, da je v bodoče sklicovati vse zbornice delovnih ljudi ob 13. uri ali ob 13.30 uri, pač glede na širino dnevnega reda.

DS je potrdil sistemizacijo delovnih mest v TOZD OGP in organizacijsko shemo za čas vojne ali neposredne vojne nevarnosti, v taki obliki, kot je to predložil Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozagajanje TOZD OGP.

g) DS je potrdil seznam zaposlenih delavcev z več kot 50 nadurami na mesecu marcu 1978.

h) DS je obravnaval GN skupnih služb GIP GRADIS in sklenil, da dori prihodnje seje DS strokovni kolegij TOZD OGP pripravi pripombe in jih posreduje na DS.

i) DS sklene, da izdela odločbo o uporabi, izdaji in odobritvi koriščenja vozila v službene namene pomočnik direktorja. Odločbo je posredovati vsem šoferjem, ki uporabljajo tako vozilo, kot tudi svoja lastna vozila v službene namene. Poleg tega je posredovati odločbo tudi vsem, ki obračunavajo in izplačujejo kilometrine. Odločba stopi v veljavo dne 18. 4. 1978.

j) DS vzame na znanje poročilo tov. direktorja, s katerim poziva vse člane kolektiva, da pripomorejo izpopolnitvi plana proizvodnje, pač halah, p ki je v višini 16,6 milijard, kot to predvideva GN-78. Plan je razdeljen po obračunskih enotah.

k) DS sklene, da se pismo D. Konočević Krunislave iz Štrpcev, žene pk. Djakonočević Branka posreduje Komisiji za standard in kreacijo in v obravnavo vsem družbenopolitičnim organizacijam TOZD OGP.

OB ZAKLJUČKU MANDATNEGA OBDOBJA V OO ZSMS DELOVNA SKUPNOST

Kakor ob vseh zaključkih, naredimo tudi mi mladinci povzetek najpomembnejših akcij — rezultatov dela.

Pričetek dela, postopno razvijanje same organiziranosti (izvolitev ožjega predsedstva, izvolitev širšega predsedstva-referentov), je obetalo boljše čase pri delu z mladimi, njihovo boljše vključevanje v kolektiv Gradisa in samoupravni sistem naše družbe.

Že samo število mladincev — delegatov v samoupravnih organih ter SIS in DPO (7) nam pove, da smo uspeli opozoriti nase in dovolj usposobiti, zainteresirati mlade za samoupravno odločanje. Mladih komunistov je v OOSMS D. S. (6). S strani OOSMS pa so bili predlagani in sprejeti v ZK trije mladinci.

OO v svojem preteklem mandatsnem obdobju tudi ni zanemarjala izobraževanja, ki je bilo organizirano bodisi s strani same OO ali OK ZSMS Moste-Polje. (organizirana so bila predavanja, študijske teme, seznanitev mladih z razvojem in delom ZK in še druga predavanja — vključitev tribuni o dohodkovnih odnosih) OO je trem mladincem omogočila udeležbo na enotedenski politični šoli.

Organizirali smo srečanje z mladimi iz ČSSR in ZRN. Ob katastrofalnem potresu v Furlaniji smo zvedli solidarnostno akcijo zbiranja oblačil in finančnih sredstev. Prav tako je OO bila pobudnik akcij v drugih OOSMS v Gradisu, ter bila pobudnik za organizacijo Gradisove brigade v posočju. Kot vodje izmen sodelovali trije (3) mladinci.

OO je bila tudi dvakratni organizator in sofinancer mladinskih športnih iger Gradisa in kviza zna-

čaja. Sodelovali smo na raznih tekmovalnih, organizirali izlete, sodelovali na pohodnih akcijah — redno vsako-

letno sestavljanje ekip in sodelovanje na pohodu po poteh partizanske Ljubljane.

V sodelovanju z sindikalno organizacijo je bilo organiziranih več akcij kot so:

— udeležba na proslavi ob 40-letnici stavk tekstilnih in gradbenih delavcev v Kranju.

— udeležba na proslavi obletnice stavke železničarskih delavcev v Ljubljani na Zaloški cesti

— organizacija proslave ob dnevu žena

— priprava dvorane ob DEDKU MRAZU

— krvodajalska akcija

V preteklem obdobju se je posvečala večja skrb novim kadrom. Vsi novo zaposleni delavci, ki so mlajši od 27 let, so bili evidentirani in poklicani na razgovor za vključitev v ZSM. Od 1. 8. 1976 ko je OO štela 18 članov ZSMS jih sedaj šteje 34 članov.

Zaradi povečanja števila članov, ter z namenom čim več mladih vključiti v aktivno delo se je izvršila v OO reorganizacija v smislu ustanovitve komisij po posameznih področjih dela.

V okviru sodelovanja z drugimi OOSMS so bila organizirana svetovanja v smislu organiziranosti in nalog ZSM (OO ZSMS TOZD Koper, Projektivni Biro Ljubljana, Železokrivnica). Povečalo se je sodelovanje z OO ZSMS Krajevne skupnosti Nove Jarše. Predvideva se sodelovanje na področju kulture, športa in SLO. Na kulturnem in športnem področju sodelovanje že poteka.

Organiziranih je bilo več manjših akcij, katerih pa sedaj ne bi omenjali.

Omenil pa bi rad, da je v zadnjem času naše delovanje nekoliko zamrlo, s tem ne mislim na delo predsed-

Mladi so se že velikokrat izkazali tudi na strokovnem področju kot izvršni tesarji in zidarji

stva. Kritika gre na račun predsednikov komisij, ki niso znali sklicati in obravnavati pereče problematike sedanjega časa. Komisije so bile imenovane zato, da v njih mladi izrazijo svojo samoupravno voljo niso pa imenovana zato, da predsed-

stvo odloča naj bodo le-te delale saj imajo tudi svoj program dela, ki je zelo širok.

V prihodnjem mandatu se bomo takim napakam in delu oz. nedelu morali izogniti in delovanje OO resneje jemati.

Dragi tovariš urednik!

Pionirji in delovni kolektiv osnovne šole Prežihov Voranc Bistrica iz Srednje Bistrice v Prekmurju iskreno čestitamo uredniškemu odboru glasila Gradisov vestnik ob 20-letnici izhajanja ter želimo še mnogo uspeha pri nadaljnjem delu. Posebna čestitka tudi vam, tovariš Cepuš, kot glavnemu uredniku glasila, za vaše dvajsetletno uspešno delo pri urejanju glasila.

Srečni in počaščeni smo, ker se lahko štejemo med redne bralce glasila tako velikega in renomiranega podjetja kot je GIP Gradis.

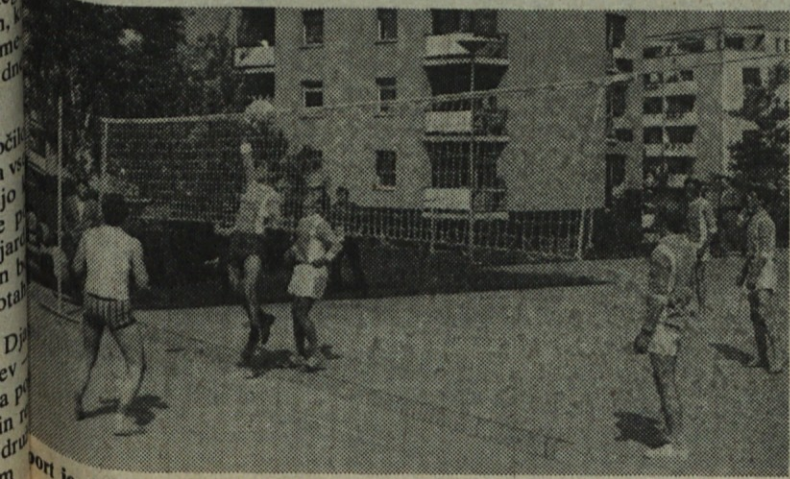
Že 18 let prejemamo vaše glasilo, toliko let je že namreč GIP Gradis Centrala Ljubljana naš pokrovitelj. Veliko vemo o Gradisu. Dosti informacij pobiramo prav iz Vestnika, ki nas seznani z vašimi težavami, načrtovanji in tudi problemi. Ponosni smo na svojega pokrovitelja, ki je prerasel v največje gradbeno industrijsko podjetje v državi.

Vsaka nova številka vašega glasila pomeni za nas nove informacije, kajti počutimo se kot člani vašega velikega kolektiva.

Pred leti smo včasih tudi mi prispevali v vaš Vestnik kak sestavek z namenom, da bi seznanjali vaš veliki kolektiv o našem življenju in delu. V bodoče bi spet želeli dopisovati v vaše glasilo in če bo uredniški odbor smatral naše prispevke dobre in jih bo objavil vam bomo zelo hvaležni.

Še enkrat vam čestitamo in vas prav lepo pozdravljamo.

BISTRIŠKI PIONIRJI

Ena najbolj priljubljenih dejavnosti, s katero se ukvarjajo mladi

Zakaj pa ne plavanje?

Znanje plavanja je stvar kulture vsakega posameznika in vsakega naroda. Pogojena je z vrsto činiteljev, od katerih je najpomembnejši prav gotovo primerna vodna površina. Z rastjo družbenega standarda je tudi pri nas vse več urejenih pokritih plavalšč, ki v naših klimatskih razmerah omogočajo to aktivnost praktično neprekinjeno vse leto.

Zakaj tako poudarjamo vrednost plavanja kot športno rekreacijsko dejavnost? Prav gotovo je plavanje ena redkih športnih panog, ki ima vrsto prednosti pred mnogimi drugimi športi. Te prednosti lahko zvrstimo v tri glavna poglavja:

— izredno velika razsežnost uporabe glede na starost, spol, telesno konstitucijo itd,

— glede na socialni status je plavanje dosegljivo vsakemu občanu,

— velika zdravstvena vrednost plavalnega športa.

Za plavanje mnogokrat trdimo, da je to športna panoga, ki jo lahko gojimo od rojstva do smrti. Znani so namreč primeri učenja plavanja dojenčkov še predno shodijo, pa tudi mnogih ljudi, ki so v visoki starosti še vedno aktivni rekreativni plavalci. Ne glede na takšne, morda ekstremne primere pa je prav gotovo

resnica, da je plavanje šport najmlajših pa tudi ljudi v zrelih letih. To je šport moških in žena, ki lahko v tej panogi enakovredno merijo svoje moči. Je lahko šport vsakogar, ne glede na njegovo telesno konstrukcijo (velik, majhen, suh, debel) in celo ne glede na njegovo zdravstveno stanje (plavanje je v mnogih bolezenskih primerih celo terapija).

Gledano s socialnega stališča je plavanje športno-rekreativna aktivnost, ki je dostopna vsem slojem, saj ne zahteva nikakršnih dražjih rekvizitov ali osebne opreme, vstopnine v bazene pa so v mnogih kopališčih delno družbeno regresirane, tako da ne predstavljajo večje finančne obremenitve za posameznika.

Najpomembnejši del prednosti plavalnega športa pa je prav gotovo njegova zdravstvena vrednost. Plavanje kot telesna vaja bistveno vpliva na razvoj srca in ožilja, na dihalo, kostno-mišični in živčni sistem.

Vodoravni položaj telesa v vodi omogoča, da srcu ni potrebno črpati krvi iz spodnjih delov telesa niti ga potiskati v višje dele, zato je pretok krvi večji. Med plavanjem se v vodi bistveno zmanjša telesna teža, s čemer je olajšano delovanje tistega mišičevja, ki nosi lastno težo. S plavalnimi gibi aktiviramo največje mi-

šične skupine, kar omogoča večji pretok krvi in ohranja prožnost ožilja. Pri gibanju v vodi je ožilje v koži in podkožnem tkivu podvrženo stalnemu krčenju in širjenju. Prav te toplotne spremembe pa omogočajo tudi večjo odpornost celotnega organizma proti vremenskim spremembam. Ljudje, ki se mnogo kopajo in plavajo, so bolj odporni proti prehladam in drugim boleznim dihal.

Dihanje je v vodi oteženo zaradi tega, ker mora plavalec s prsnim košem pri vdihu odriniti vodo, ki pritiska na prsni koš. Za to delo potrebuje dodatno moč, ki za dihanje na suhem ni potrebna. Prav tako je tudi za izdih potrebna dodatna moč za stiskanje prsnega koša. Takšno poglobljeno dihanje je zelo koristna terapija za astmatike, doraščajoči mladini pa krepi dihalno mišičevje. Poglobljeno dihanje izboljšuje gibljivost prsnega koša in trebušne prepone ter s tem povečuje vitalno kapaciteto pljuč. Poleg tega moramo upoštevati, da je zrak tik nad vodno gladino, torej tisti, ki ga pri plavanju vdihujemo čist, vlažen in bogat z

ozonom, kar ugodno vpliva na sluznico dihalnih poti.

Pri plavanju so aktivirane vse velike mišične skupine, še zlasti pa mišice ramenskega obroča, prsnega koša, kolčnega obroča in nog. Zaradi tega vpliva plavanje na harmoničen telesni razvoj in pravilno telesno držo. Veliki plavalni gibi ohranjajo gibljivost ramenskega sklepa, ki se zaradi enostranske uporabe življenju pričenja zgodaj zmanjševati. Možnost poškodb mišičnega tkiva, vezi in sklepov je pri plavanju zelo majhna, zato je plavanje še prav posebno primerna telesna vaja za ženske in starejše ljudi, ki so jim druge telesne aktivnosti manj dostopne.

Gibanje v primerno topli vodi zelo pomirjevalno vpliva na celotni živčni sistem. Pri plavanju se mišičevje izmenično krči in razteza, sproščanje mišične napetosti pa ugodno vpliva na zmanjšanje celotne živčne napetosti. Zato predstavlja plavanje zlasti za ljudi, ki opravljajo umsko in živčno naporno delo zelo primerno sredstvo rekreacije.

REZULTATI MINI ANKETE

Že pred dvema mesecema smo objavili mini anketo, s katero smo želeli izvedeti vaše mnenje o Gradisovem vestniku. Moramo priznati, da vas ni odgovorilo veliko, vendar nekateri so se le opogumili in nam poslali odgovore. Iz vseh odgovorov smo razbrali, da vam je sedanja oblika časopisa bolj všeč in da vam tudi izgled časopisa ustreza. Vsi pa si želite več novic iz TOZD, nekateri bi radi več strokovnih člankov, drugi spet več pogovorov z delavci itd ... Večina

vseh želja je uresničljivih, zato bomo skušali v naslednjih številkah našega glasila upoštevati vaše pripombe in vam časopis še bolj približati. Vsem sode: čim se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje, nagrade pa smo izžrebali takole:

1. nagrada 500 din GABERČ Elica, KO Maribor
2. nagrada 300 din PAJTAK Andrija, GE Ljubljana
3. nagrada 200 din, STAROVA-SNIK Marjan, GE Maribor

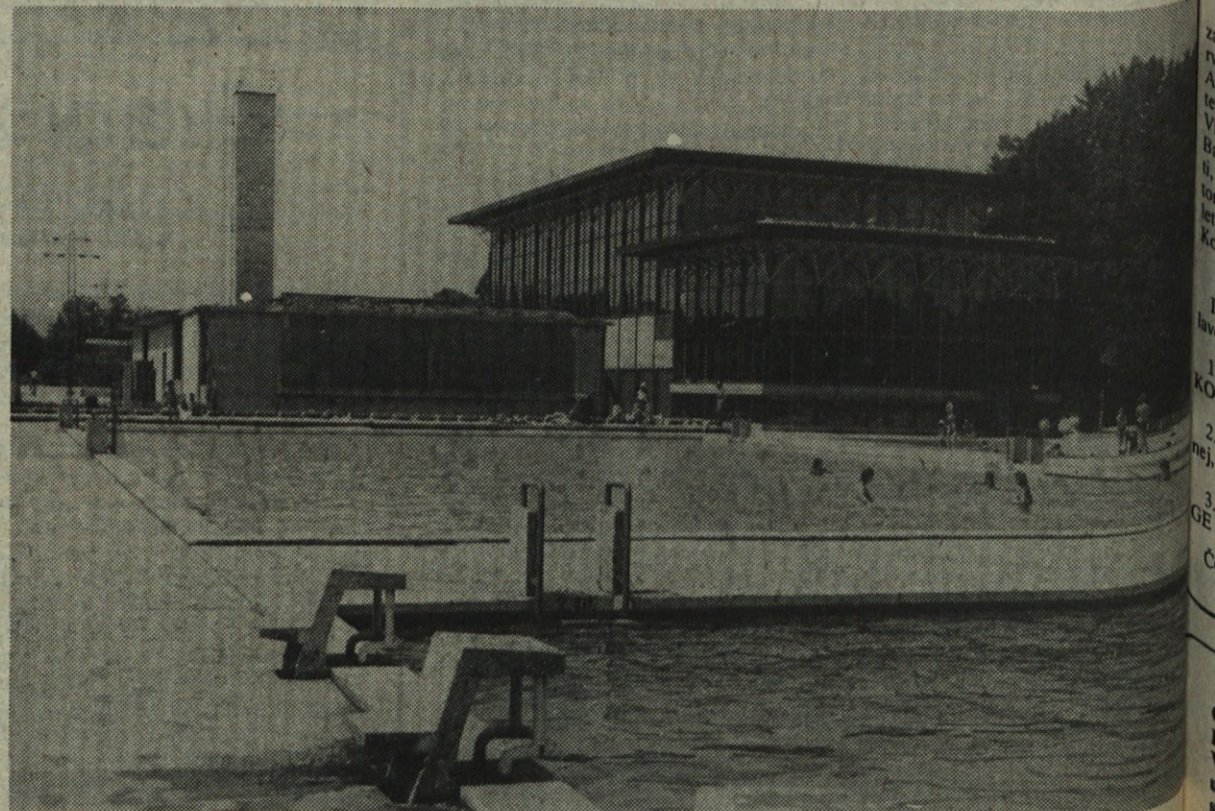
DROBNE NOVICE IZ GE MARIBOR

Na sestanku OO ZK TOZD GE Maribor so poleg kandidacijske liste za 11. kongres ZKJ tehtno obravnavali še predlog programa in izvajanja akcij v okviru tedna komunista. Statutarne spremembe je podal sekretar OO ZK Vinko Veit.

Na izbirnem tekmovanju strelk in strelcev Gradisa so predstavniki Maribora zasedli odlična mesta. Ženske so se ekipno uvrstile na drugo mesto, Langerškova je zasedla drugo mesto v kategoriji žensk posamezno. Ekipno tretje mesto pa so zasedli moški.

Letošnje leto praznuje OO ZK GE Maribor tridesetletnico svojega obstoja. V tem letu bodo za svoje člane priredili izlet v Kumrovec, kjer si bodo ogledali Titovo rojstno hišo ter novozgrajeno politično šolo, kjer bodo prisostvovali delu predavanja. Za jubilate (nekateri člani te org. že polnih 30 let) je to vsekakor lepo priznanje,

ŠTROF

Tudi Gradis je sodeloval pri izgradnji plavalnih bazenov

Tokrat dvakrat uspešni

V začetku aprila smo bili organizatorji predtekovanja ene od disciplin za letošnje XXVIII. športne igre gradbenih delavcev Slovenije. Tokrat smo se predstavili ponovno v svojem »stilu« ter ponovno izvedli tekmovalstvo tako, kot se za tovrstne prireditve spodobi. Škoda, da so nekatere ekipe s svojim neresnim pristopom do SIG pokvarile dober vtis in organizatorjem naložile še dodatno breme s svojo odsotnostjo.

Samo tekmovalstvo je skrbno organiziral namiznoteniški klub Kajuh Slovan ob pomoči NTK Gradis, v veliki dvorani na Kodeljevem, kjer so se ekipe pomerile na 16 mizah. Pričakovati je bilo zagrizene boje posebno za uvrstitev v finale, kamor pa so se glede na kvaliteto igralcev uvrstile favorizirane ekipe. Precej smole je imel tokrat mariborski konstruktor, ki je kot nosilec skupine izpadel že v prvem kolu od mariborske Elektre, kateri sta se priključila znana slovenska pingpongaša Klinger in Canjkar. Tako so imeli člani Elektre najlažje delo za vstop v finale, kjer so tudi sicer prvi favoriti. Nekaj več dela sta imeli ekipe Ingrada in domači Gradis, ki pa sta

vseeno potrdila, da sodita v najožji izbor in v finalno skupino. Najbolj ogorčen boj sta imeli ekipe IMP in Cevovoda. Čeprav je bila ekipa IMP oprepljena s kar tremi novimi igralci, od katerih velja omeniti Sazonova, pa kljub temu ni zmogla več kot častnega poraza. Ekipa Cevovoda z Zidarjem na čelu je dokazala, da se tudi z borbenostjo in solidnim znanjem med slovenskimi gradbinci daleč pride. Pri dekletih ni bilo nič novega, saj so v finalu ekipe, ki že vrsto let določajo, kako se bodo razvrstile od 1. do 4. mesta. Torej še en lep uspeh naših igralcev na SIG, ki je še toliko pomembnejši, če imamo v mislih letošnje uvrstitve drugih naših ekip.

Rezultati predtekmovalj za vstop v finale:

moški — IBT : Ingrad 1:5, Elektra : Beton 5:2, IMP : Cevovod 2:5, Gradis : Instalacije 5:0.

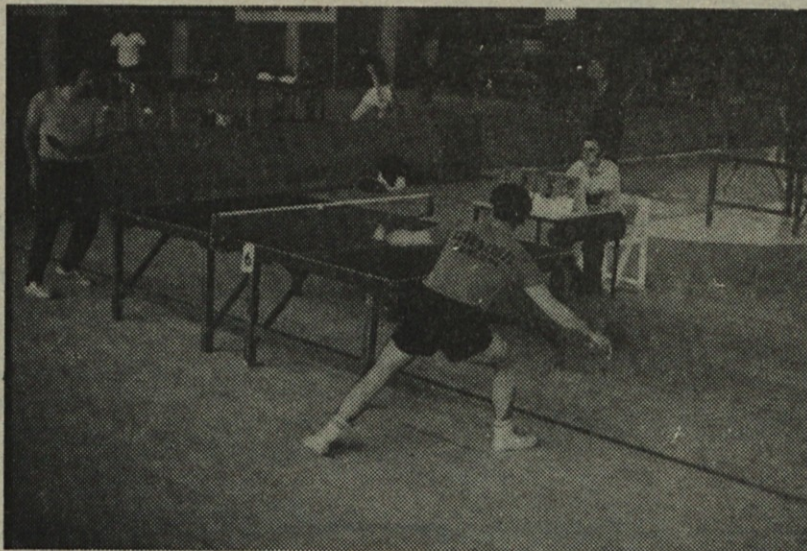
Finalisti: Ingrad, Elektra, Cevovod, Gradis.

Ženske: — Ingrad : Megrad 3:0, Stavbar : Slovenijaceste 3:1, Gradis : Salonit 3:0, Tehnika : Hidromontaža 3:2.

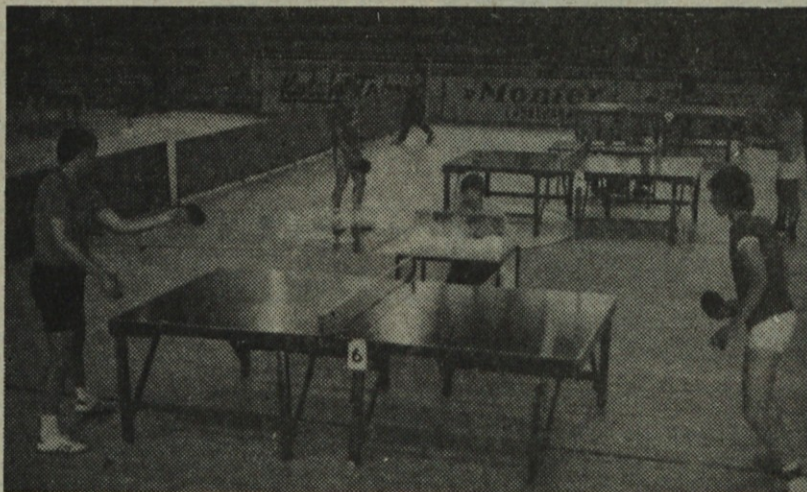
Finalisti: Ingrad, Stavbar, Gradis, Tehnika.

V predtekmovalju so za ekipo nastopili: Primož Grintal, Janez Kohne, Janez Pogačnik in Matija Krnc. Ženska ekipa pa je bila sestavljena: Katica Žvikart, Erika Bošak in Nežka Kramarič.

V finalu, ki bo 3. junija v Kopru, imamo torej že 3 ekipe.

Ping pongaši so se brez večjih težav uvrstili v finale.

Tudi tokrat smo poskrbeli za dobro organizacijo

Zlata plaketa Ludviku Šnajderju

Za Ludvika Šnajderja je v Gradisu znano, da je vnet in dober strelec ter stalen gost na naših športnih igrah, le malo ljudi pa ve, da je aktiven tudi zunaj Gradisa. Letos je dokazal, da je tudi v strelski zvezi dal velik košček sebe, saj je dobil zlato plaketo za dolgoletno uspešno sodelovanje. Strelska zveza Slovenije namreč praznuje letos 30 let obstoja in tako so ob tej priložnosti podelili priznanja tudi najzaslužnejšim članom.

Ludvik Šnajder v strelski zvezi aktivno dela dvajset let, kot strelec pa nastopa že 28 leto. Tako je danes eden najstarejših aktivnih strelcev. Za to uspešno delo in kariero pa je treba žrtvovati marsikatero uro časa, marsikateri dan. Poskrbeti je treba tudi za dodatna materialna sredstva, saj je težko dobiti za amaterje kje kakšen dinar. Tudi strelstvo je šport, ki ponavadi nima publike in rahlo je zapostavljen tudi s strani določenih športnih forumov. Vendar entuziasti, kot je tov. Šnajder, vztrajajo in »držijo stvar na zavidljivi ravni«, kot bi lahko rekli. Končno je to šport, ki danes v načrtovanju in gojenju družbene samozaščite dosti pomeni.

Ludviku Šnajderju za visoko priznanje iskreno čestitamo in mu želimo še veliko športnih uspehov.

NAGRADNA KRIŽANKA V DANAŠNJI ŠTEVILKI

Med tiste, ki bodo poslali pravilno izpolnjeno križanko do 27. maja 1978, bomo razdelili naslednje nagrade:

1. nagrada 500 din
2. nagrada 300 din
3. nagrada 200 din

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo »Gradisovega vestnika«, GIP GRADIS, Ljubljana, Šmartinska 134-A, 61000 Ljubljana.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: Osp, kip, kloroza, Gradisov vestnik, PD, vtik, Rio, rvanja, karamboli, varianta, stavkar, Ajas, Ana, Tevta, ŠS, atelje, Arsa, tek, Trier, patron, Etna, ij, oni, lasi, Vlasina, Basel, TŠ, ie, ami, kas, Basra, LTH, ujna, Aar, liv, k, arnavti, Bojana, ajda, Arno, ena, Informator, n, Doria, Ankara, Oran, J, dolar, letalo, Ivana, alo, ocenitev, ar, Korač, Ra.

Izzrebani so bili naslednji naši delavci:

1. nagrada 500 din FRIŠ Srečko, KO Maribor
 2. nagrada 300 din JERŠAN Jernej, Delovna skupnost
 3. nagrada 200 din ČAČ Vlado, GE Maribor
- Čestitamo!

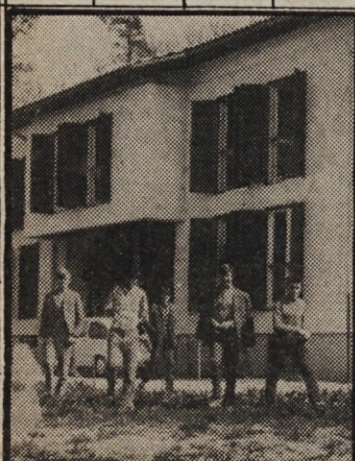
GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja Gradis v Ljubljani. Izdaja mesečno v 9000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Mario Hernec, Franjo Štromajer, Ivanka Pogačnik, Vinko Damjan, Štefan Žemva, Vinko Koletar in Nada Muminović. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik: Matija Krnc. Tiska: Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana, Šmartinska 134 a.

PRVOMAJSKA NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: M. HERNEC	DETEKTIV HOLMES	ITALIJSKA ČASOVNA OBDOBJA	VEČ MIZ	PREDIVO	NOVA GORICA	RUMENA ZEMELJINA USEBLJNA	NAGLAVNI KRAŠTER PRI PERUTNINI	HARČILO VNAPREJ MILIT. HEARNE	RUSKI PESNIK, KONDRATI FJODOROV 1796-1859	NAK O ČLOVEŠK. SPREJMAN IN MILJEH- JU
GRAMATIK, JEZIKO- SLOVEC										
RDEČI PIGMENT V KRVNIKU										
RADIKAL ODLIKA IN VODIKA					VRSTA VINA					
IT. REKA					NAJAVE					

PODREDNI VEZNIK	ODTOČNI KAMNOLAZ ODPLAKE	BOGO- SLOVEC	POLOVICA LATINSKI VEZNIK		JOŽE HORVAT POKRAJ. V ZRN			LUČAJ		
IGRALICE				KUŽELKA KI DOBRO PIJE IT. IGROV MIRANDA		LOJZE CEPUZ SOLSKA OCNA		AAAAA		
PSOVKA						BERLINSKA RADUSKA POSTAJA LISJAK ALOJZ		EDVARD KARDELI BELGIJSKI SLIKAR. (DAVID)		
GRADISOV VESTNIK	ENAKI ORNI MOŠKI POTONEC		KDOR NEKAJ IŠEE DA (ČEŠKO)				NAŠA POVARNI LETAL TOLMER			
VRSTA KLOBAS					GUMICE ZA BRISANJE				MOŠKO IME	GL. MESTO OREGONA V ZDA
PRAVO- SLAVNA VERSKA PODOBA				GLAVNO MESTO SOSEDAVE DRŽAVE			JANEŽ (latin.)			
MESTO NA JAPON. OTOČJU HONŠU							POGORJE V BOLGARIJI			
1. MAJ	ITAL. PISATELJ (SVEVO)	NALET	KREISKY	PETER TRNOVŠEK PREDLOG			ARMSTRONG ČAS BESE VOJNE			
MOŽNOSTI PONUDB										
JUNAK IZ DŽUNGLE					CEPIVO PROTI KOZAM	TROJANSKI PLEMIČ	NIKOLA TESLA	LUDOLF. ŠTEVILO GRABEN ENOTA	AMERIŠKO M. IME GL. MESTO GANE	
ALUMINIJ				GORA IZ V BIL INDUSTRI- KOVINAR. SOLA						END OD GESEL FRANC. REVOL.
VODJA PRVE SOCIALIST. REVOLUCIJE				MILANSKI KOGOMET. KLUB				VLADARSKI NASLOV SLIKAR IKON		ZAKRITA
OTOČJE				OS. ZAJMER PASTIR OVAC		VODILO, GIBALO, DUŠA "ČESA"	GL. MESTO ALBANIJE IT. LIRA			

GLAVNI ŠTEVNIK				KOLEŠAR. DIRKA PO ITALIJI VRSTA FILMA				VRHUNSKI ŠPORTNIK ZUMANCIC		
G. IN 4. ČRKA ADECEDE				VERIGALNIK PRI MINAH BROM				OKTAN ANGLESKO SVETLO PIVO		
MESTO V ISTRI.							TUČA			
MESTO V SEV. FRANCIJI							OBRESTI OD VLOŽENEGA KAPITALA			